

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ İLE
İLGİLİ ALGILARININ METAFORİK
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Görkem Durmuşoğlu SOFI

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK**

2015 – KIRIKKALE

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 12/ 01/2015

İmza

Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK

Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Jüri Başkanı

İmza

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖÇALAN
Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Üye

İmza

Yrd. Doç. Dr. Abdullah YILMAZ
Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi

Üye

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI	
İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ	III
KISALTMALAR	IV
TABLolar	V
ÖZET.....	VI
SUMMARY	VIII
1. GİRİŞ	1
1.1.METAFOR KAVRAMI.....	1
2. METAFORUN TEMEL İŞLEVLERİ.....	7
2.1.METAFORLARIN TEMEL İŞLEVLERİ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR	7
2.2.ZİHİNSEL BİR ARAÇ OLARAK METAFOR.....	8
2.3.METAFORUN ÖZELLİKLERİ.....	10
2.4.EĞİTİM-ÖĞRETİM ALANINDA METAFORLAR.....	11
2.4.1. Metaforu Kullanmanın Olumlu Yönleri.....	15
2.4.2. Metaforu Kullanmanın Olumsuz Yönleri.....	16
3. YÖNTEM.....	18
3.1. Araştırmanın Deseni	18
3.2. Çalışma Grubu	18
3.3. Verilerin Toplanması.....	19
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması	19

3.4.1. Adlandırma Aşaması.....	19
3.4.2.Tasnif Etme (Eleme ve Arıtma) Aşaması	20
3.4.3. Kategori Geliştirme Aşaması.....	20
3.4.4. Geçerlik ve Güvenirliği Sağlama Aşaması	20
3.4.5. Verileri Bilgisayar Ortamına Aktarma Aşaması	21
4.BULGULAR	22
5.SONUÇ VE ÖNERİLER	49
6.KAYNAKÇA.....	52
7.EKLER	57
8.ÖZGEÇMİŞ	58

ÖNSÖZ

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ile ilgili kurdukları metaforlar araştırılmıştır.

Öğrencilerin “*Beden Eğitimi*” kavramına yönelik çok sayıda metafor ürettiği görülmüştür. Üretilen metaforların sadece okulu çağrıştırmadığı, çok yönlü metaforlar olması da ayrıca önemlidir. .

Beni böyle bir çalışmaya yönlendiren ve çalışmanın her aşamasında yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK’ a, ve Yard.Doç.Dr. Abdullah YILMAZ’ a teşekkür ederim.

Ayrıca ilköğretimden lisansüstü eğitimine kadar üzerimde emeği olan bütün öğretmenlerime ve öğretim elemanlarına teşekkür ederim.

Beni yetiştirirken öğretmenliği öğreten, ince davranışları ile her an yanımda olan, beni her zaman destekleyen Babam Mustafa DURMUŞOĞLU ve tüm aile üyelerime teşekkür ederim.

Görkem Durmuşoğlu SOFİ

Kırıkkale- Ocak -2015

KISALTMALAR

- % : yüzde
akt : aktaran
ark. : arkadaşları
f : Frekans
vb. : ve benzeri
NBA : Amerika Ulusal Basketbol Ligi
SBS : Seviye Belirleme Sınavı
TDK : Türk Dil Kurumu

TABLolar

Tablo.3.1. Araştırma Grubu	18
Tablo.4.1. Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Oluşturdukları Metaforlar.....	22
Tablo.4.2. Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin Oluşturdukları Metaforlar.....	24
Tablo.4.3. Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Oluşturdukları Metaforlar.....	26
Tablo.4.4. Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin “Beden Eğitimi” Kavramına Yönelik Geliştirdikleri Metaforların Kategorileri.....	28
Tablo.4.5. Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin “Beden Eğitimi” Kavramına Yönelik Geliştirdikleri Metaforların Kategorileri.....	33
Tablo.4.6. Ortaokul 8.Sınıf Öğrencilerinin “Beden Eğitimi” Kavramına Yönelik Geliştirdikleri Metaforların Kategorileri.....	38
Tablo.4.7. Ortaokul 6-7-8 Sınıf Öğrencilerinin En Sık Kullandıkları Metaforların Sınıflara Göre Dağılımı.....	43
Tablo.4.8. Ortaokul 6-7-8 Sınıf Öğrencilerinin “Beden Eğitimi” Kavramına Yönelik Kategori Olarak Geliştirdikleri Metaforlar	45

ÖZET

Bu çalışma ortaokul 6-7 ve 8. sınıf öğrencilerinin gündelik hayatta kullandıkları metaforlar ile beden eğitimi kavramını nasıl algıladıklarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışma grubu: İl merkezindeki; ortaokullardan tesadüfen seçilen 8 ortaokulun 6-7 ve 8. sınıflarından öğrenim gören 554 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerden metafor üretmesi istenmiş ve 72 öğrencinin metaforu geçersiz bırakılmış, 482 metafor çalışmaya uygun bulunup değerlendirmeye alınmıştır.

Öğrencilerin geliştirdikleri metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması beş aşamada gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalar: (1) *Adlandırma Aşaması*, (2) *Tasnif Etme Aşaması*, (3) *Kategori Geliştirme Aşaması*, (4) *Geçerlik ve Güvenirliği Sağlama Aşaması* ve (5) *Verileri Bilgisayar Ortamına Aktarma Aşaması*.

Elde edilen veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metot (frekans, oran) kullanılmıştır.

Çalışma grubunda bulunan ortaokul öğrencileri “*Beden Eğitimi*” kavramına yönelik olarak 6.Sınıflar 60, 7.Sınıflar 61, 8.Sınıflar 79 farklı metafor üretmişlerdir.

“*Beden Eğitimi*” kavramı için ortaokul öğrencileri; spor, hayat, su, çiçek, doğa, bitki, oyun, lunapark, yapboz, eğlence, müzik, delilik, sağlıklı yaşam, fiziksel eğitim, ömür çizgisi, hayatın anlamı, okulun anlamı, bağımlılık, temizlik, mutluluk, güvercin, leopar, disiplin, deşarj, rahatlama seansı, roman okumak, meyve, çikolata, özgürlük, yeni açmış bitki, terapi, balıkları izlemek, dünyanın 8. harikası gibi birbirinden farklı metaforları kullanmışlardır.

Ortaokul öğrencilerinin *Beden Eğitimi*” kavramı için oluşturdukları metaforların sıklık değerine bakıldığında spor (59), hayat (52), su (32), oyun (31), sağlık (19), eğlence (17), ağaç (14), boş ders (14), çiçek (13), koşu (9) en sık tekrar edilen metaforlardır ve bu metaforların öğrenciler tarafından benimsendiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Metafor

SUMMARY

The purpose of this study is to determine how the secondary school 6-7-8th class students perceive the metaphors used in their daily life and concept of physical education.

The study group consists of 554 students who study 6-7-8th classes in 8 secondary schools in the city centre and who were chosen randomly. The students were wanted to produce metaphors; 72 metaphors were invalidated and the other 482 metaphors were approved and evaluated.

The analysis and interpretations of these metaphors performed in 5 levels. These levels are: (1) naming, (2) classification, (3) improving categories, (4) validity and reliability, (5) transfer the data to computer.

Descriptor statistical method (frequency, ratio) was used for evaluating the data.

Secondary school students in the study group produced 60 (6th class), 61 (7th class) and 79 (8th class) different metaphors for the concept of “Physical Education”.

The students used different metaphors like sport, life, water, flower, nature, plant, game, funfair, puzzle, entertainment, music, madness, healthy life, physical education, lifeline, the meaning of life, the meaning of school, addiction, cleaning, happiness, pigeon, leopard, discipline, discharge, relief session, reading a novel, fruit, chocolate, freedom, therapy, watching the fish and 8th wonder of the world for the concept of “Physical Education”

When the frequency value of the metaphors formed for the concept of “Physical Education” by secondary school students is examined, it can be observed that sport (59), life (52), water (32), game (31), health (19), entertainment (17), tree (14), idle class (14), flower (13), running (9) are the most repeated metaphors, and it is thought that these metaphors are adopted by the students.

Key words: Physical Education, Metaphor

1. GİRİŞ

1.1.METAFOR KAVRAMI

Metafor terimi, Latince ve Grekçe *metafora* kökünden gelmektedir (Salman 2003) ve “Metapherein” sözcüğünden türemiştir. Meta, değiştirmek ya da ötelemek demektir ve pherein ise taşımak, aktarmak anlamına gelir (Türker 2009). Latin yazarlar, *translatio* veya *transferentia*’ ya dönüştürmüşlerdir ki, her iki sözcük de hareket ve taşıma fikriyle yakın ilişkilerini muhafaza etmektedir. Her iki dili de hesaba katarsak bir şeyin bir yerden bir yere taşındığı bir sema gözümüzün önüne gelmektedir. Buradaki “gerçek” metafor ise meydana gelen bu yer değiştirmedir. Daha açık ifade edecek olursak, elimizde mevcut bulunan bir şeyin, ele alınamayan ve muhatabı olmayan şeklindeki mevcut olmayan veya burada hazır olmayan yerine geçmesidir (Summer 1998.Akt. Yılmaz 2007). Metafor, en genel anlamıyla “bir şeyin başka bir şey aracılığı ile açıklanması” ya da “yabancılık çekilen bir olgunun bize tanıdık gelen bir olguya benzetilerek açıklanması” olarak tanımlanmaktadır (Türker 2009).

Antikçağın bazı filozofları da, metaforla anlatımı benimsemiş ve düşüncelerini bu yöntemle dile getirmişlerdir (Kutluay 2009). Aristoteles’ten günümüze kadar bir süs ya da sadece bir dil meselesi olarak algılanan metafor (Yazıcı 2012) bir kişinin, bir kavramı ya da olguyu algıladığı biçimde, benzetmeler kullanarak ifade etmesi anlamındadır (Aydın 2010). Metaforlar insanın dünyayı nasıl algıladığının, nesnelere, olaylar, hareketler vb. hakkında ne düşündüklerinin açık ifadesidir. Metafor klasik görüşte bir söz sanatı, modern görüşte kavramsal sistemin bir parçası olarak, dilin ve düşüncenin vazgeçilmez esasıdır. Sözcüğün kendi anlamı dışında kullanılması, gerçek anlam ile kastedilen yeni anlam arasında çağrışımın bulunması metaforu oluşturur (Türker 2009).

Koohang ve Harman (2005)' a göre metaforlar, bilimlerin gelişme teorilerinde faydalı bir araç olarak kullanılmaktadır. Stütze ve Sajaniemi (2005)' e göre metaforik düşünmenin özü, yeni bir kavramı veya ifadeyi başka bir şey ile ilişkilendirmektir. Metaforlar, var olan benzer kaynaklardan yeni hedeflere ulaşmayı sağlar. Metafor basit anlamıyla bir şeyi başka bir şey ile anlatmak olsa da, fark edilen ve kullanılan her benzerlik iyi metaforlar oluşturmak değildir, metaforlar daha önce var olmayan bir bağlantıyı oluşturmaktır (Akt. Beşkardeş 2007).

Kavramsal olarak metafor, kavram ve bilgi alanı ile kelimeler arasında ilişki kurmaktır. İmajların meydana getirilmesinde ve yeniden yapılandırılmasında, eğitimsel faaliyetlerde ihtiyaçların belirlenip anlamlandırılmasında yardımcı olmaktadır. Metaforlar (benzetmeler, mecazlar) olayların oluşumu ve işleyişi hakkında düşüncelerimizi yapılandıran, yönlendiren ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biridir (Saban 2004). Dolayısıyla bir kavrama ilişkin algılarımızı metaforlar şekillendirirler. Böylece kavramlar daha kolay anlaşılabilir yorumlanıp kavramların nasıl algılandığının ortaya çıkarılması sağlanır (Cerit 2008).

Metafor TDK sözlüğünde ise mecaz anlamında; “bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz; bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma” şeklinde tanımlanmıştır. Türkçemizde, metafor kavramını anlatan kelime, istiare olarak bilinmektedir ya da istiare ile karşılır demek daha doğru olacaktır. TDK' da, metafor kavramına karşılık olarak mecaz ve istiarenin kullanılabileceğini belirtir. Fakat özellikle benzeyenin anlatıldığı istiarenin, metaforu karşılamaya daha uygun olacağı söylenebilir. Çoğunlukla benzeyenin, bilinen ve somut olmasına dikkat edildiği için, buradan hareketle bilinmeyene ve soyut olana varılır. Bunu sağlamak adına da hikâyeler, masallar, teşbihler, örnekler kullanılır (TDK 2005).

Metaforlarla anlatım biçimi, daha ilkçağ filozoflarınca kullanılmaya başlamış ve günümüze kadar sürmüştür. Felsefe tarihinde birçok filozof kendini daha iyi ifade edebilmek için metafor sanatından yararlanmışır. Filozofların kullandıkları bu metaforlara, din, sanat, ahlak, siyaset, metafizik gibi birçok alanda rastlayabiliriz. Daha çok soyut konuları işleyen filozofların düşüncelerini muhataplarına daha açık ifade edebilme ihtiyaçları eserlerinde metafor kullanmalarını zaruri kılmıştır. İslam filozoflarında da metafor sanatının çok güzel örneklerine rastlanmaktadır. Gazali, hemen her konuda fikirlerini metafor yoluyla anlatmaktadır. İbn'ül Arabî, metafizik, kozmoloji ve epistemoloji meselelerinde metaforlardan yararlanmışır. Mevlana'nın, çeşitli konularda kullandığı metaforlar ise son derece güzel ve ilginçtir (Kutluay 2009). Mevlana eserlerinde ve retorğinde metaforu güçlü ve vurgulu bir anlatım tekniği olarak kullanır. Bu onun eserlerinin kabulü ve izleyicileri tarafından tutkuyla okunmasını sağlayan etmenlerden biri olmuştur (Türker 2009).

Nietzsche' ye göre metafor, bir şeyi bir noktada benzer bir şey olarak anlaşılabilir başka bir şeye özdeş bir şey olarak ele almak demektir. Bu tanım Nietzsche' nin erken dönem yazılarında yer alan "metaforu" sık sık gerçekleştirdiği iki kullanım tarzından birini sergiler: Aynı/özdeş olmayan şeylerin kelimelere başvuruyla özdeşleştirilmesi/aynılaştırılması. Nietzsche' nin metaforu diğer başlıca kullanım tarzı, Aristoteles' in "Poetics" yorumundan doğmuştur. Bu yoruma göre metafor, bildik anlamı başka bir şey olan bir kelimenin ya türden türlere, türlerden türe, türlerden türlere ya da oranlara göre taşınmasıdır. Sözcük ya da sözcük öbeklerinin sıradan, birebir anlamlarından yapılan her sapma, dinleyen ya da okuyanın imgelem gücünde bir yorumlama, çağırışım ve anımsama alanı açıyor demektir. Metafor, Freud' un teorilerini oluşturması sırasında, retorik bir araç olarak olduğu gibi, bulgularını oluşturmada bir araç olarak da büyük bir rol oynamıştır (İnam 2008).

Langer (1948) 'e göre, metaforun dilin evriminde, sembolik anlamın yapılandırılmasındaki anahtar rolünü vurgulamakta ve sözcükler yetersiz kaldığında, konuşmacının, söylediğini simgeleyen başka bir sözcük kullanarak yeni bir şekilde

tanımlamak için mantıksal benzerliğin gücüne başvurduğunu söylemektedir (Akt. Kararımak ve Güloğlu 2012).

Metafor ilk kez 1980’de Lakoff ve Johnson’ın ‘Metafors We Live By’ isimli çalışmalarında geliştirilmiştir. Onların bu düşüncesi ‘Metafora bilişsel dilsel bakış’ olarak bilinmektedir. Lakoff ve Johnson yerleşmiş, köklü metafora bakış açısına karşı çıkmıştır. Buna göre; (1) metafor kelimelerin değil, kavramların özelliğidir; (2) metaforun işlevi sadece sanatsal veya estetik amaçlar değil, belli kavramları daha iyi anlamadır; (3) metaforlar bazen benzerlikler üzerine kurulmayabilir; (4) metafor sadece özel yeteneği olan insanlar tarafından değil, günlük hayatta sıradan insanlar tarafından da rahatlıkla kullanılabilir; (5) memnun edici dilsel süslemeler çok fazla olmasa da metafor, insanların düşünme ve muhakeme etme oluşumudur (Akt. Beşkardeş 2007).

Metaforlar, söylenmek isteneni daha az sözcükle, daha vurgulu bir biçimde ifade etmeye yararlar. Başka bir deyişle, güçlü bir anlatımı daha az sözcükle ifade etme şansını, metaforlarla yakalamak olanaklıdır. Metaforlar; bireyi yaratıcı düşünmeye, hayal etmeye, kendi yaşantısı içinde anlamlandırmaya yönlendirmektedir. Aynı zamanda, metaforlar, bireylerin sınırlanmasını engelleyerek onları yaratıcılığa yönlendirirken, dilin derinliklerinde kendilerini bulmalarını sağlamaktadır. Bu bakımdan, bireylerin düşüncelerini, duygularını, yaşantılarını tanımlamalarında metaforlardan yararlanmaları kaçınılmazdır (Girmen 2007).

Bazen kelimelerin yetmediği yerde veya anlatımın kuvvetlendirilmesi gerektirilen bir durumda metaforlar önemli bir iletişim aracı olmaktadır (Döş 2010).

Boozer, Wyld ve Grant (1992)’ a göre mecaz olarak nitelendirilen metaforların üç önemli karakteristik özelliği bulunmaktadır. Bunlardan ilki, kelimeler ve deyimlerin birbirlerinin yerine kullanılarak transfer edilmesini

sağlamaktır. İkincisi, metaforik bir ifadede birbirlerini tanımlamak için kullanılan ifadelerden birisi orijinal anlamında kullanılırken diğeri sıradan anlamından uzaklaşmaktadır. Üçüncü ve son karakteristik özellik ise, metaforların bu transferi gerçekleştirirken kullandıkları analogi yöntemidir. Metaforlar, söz konusu olan iki kavram ya da somut obje arasında benzerlik, ilişki ya da birbirlerinden ayrıştırılmaları görevini üstlenirler (Akt. İnam 2008).

Metaforlar hayatımızın her alanında ve bilimden siyasete, edebiyattan ekonomiye en karmaşık düşünceler, anlamlar, açıklamalar, ilişkilendirmeler bu yolla anlaşılır kılınabilir (Yıldırım ve Şimşek 2011).

Metaforlar, eğitimciler için iki şey arasında karşılaştırma yapmak, iki şey arasındaki benzerliklere dikkat çekmek veya bir şeyi başka bir şeyin yerine koyarak açıklamak için fırsat tanır. Örneğin, “*Öğretmen bahçıvan gibidir.*” veya “*Öğretmen bahçıvana benzer.*” dendiğinde, öğretmenin bahçıvana benzeyen yönlerine dikkat çekmek için “bahçıvan” imgesi kullanılır. Buna göre, herhangi bir metafor ilişkisinde, en az üç temel öğenin varlığından söz edilmesi gerekmektedir. (1) *metaforun konusu* (örneğin, “*Öğretmen bahçıvan gibidir.*” cümlesindeki “öğretmen” sözcüğü), (2) *metaforun kaynağı* (örneğin, “*Öğretmen bahçıvana benzer.*” Cümlesindeki “bahçıvan” kavramı) ve (3) metaforun kaynağından (yani “bahçıvan” olgusundan) metaforun konusuna (yani “öğretmen” olgusuna) atfedilmesi düşünülen özellikler (örneğin, “Nasıl ki bir bahçıvan yetiştirdiği fidanlarla ayrı ayrı ilgilenirse, öğretmen de sınıfındaki öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate almalıdır.”). Dolayısıyla, herhangi bir metafor ilişkisinde, metaforun *kaynağı*, metaforun *konusunu* farklı bir bakış açısıyla anlamada ve açıklamada bir filtre veya süzgeç işlevi görür (Afacan 2011).

Clarken (1997)’ e göre, öğretimin iki temel prensibi bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta gitmektir. Metaforlar bunu gerçekleştirirken soyut prensipleri açıklamak için somut örneklerden yararlanırlar. Metaforlar, bilinen, görülen ya da

fiziksel gerçeklik, bilinmeyen, görülemeyen ya da ruhsal gerçekliği tanımlamaya yardımcı olmak için kullanılırlar. İnsanlar, algılama ve kelime hazineleri sınırlı olduğundan, bir kavramı anlayabilmek için, başka kavramlarla kıyaslamalar yapmak zorunda kalmaktadır (Akt. İbret ve Aydınözü 2011).

Çocuklar, metaforları yorumlarken ve kullanırken dağarcığında var olan bilgi, beceri, alışkanlık ve tutumlarla hareket ederler (Güven ve Güven 2009). Todd (2006)'a göre metaforik yapılar çocuklarda 2 yaşlarından sonra ortaya çıkmaktadır. Todd'un bu yargısı, Piaget'in bilişsel gelişim dönemlerinden olan işlem öncesi dönemde çocuğun, 2-4 yaş arasında sözcüklerle, nesnelere arasındaki ilişkileri bilinçli olarak kullanmaya başladığını belirtmesiyle örtüşmektedir. Çocuklar bu dönemde geçmiş olayları simgesel olarak dile getirebilmekte, algılama alanı içinde olmayan somut nesnelere simgeleştirebilmektedir. Metafor kavramına ilişkin tanımlarda vurgulanan "soyut kavramlar ile bilinen somut şeyler arasında ilişki kurarak düşüncelerini açıklama yoluna gitmek" ifadesi çocukların metaforik yapıyı bu dönemden itibaren kullanmaya başladıklarının bir diğer kanıtı olarak gösterilebilir. Sayılanların tümü metaforların çocuk merkezli olarak ta ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Gibbs'e (1994) göre çocuklar, her gün çevrelerinde gelişen konuşmalar ve günlük olaylar çerçevesi içinde deneyimlerini ve yaratıcı düşüncelerini kullanarak bazı şeyleri, yeni yollar içinde, değişik ifade biçimleriyle ortaya koyabilmektedirler. Bu nedenle, metaforlar, metaforu oluşturan bireyin geçmiş yaşantılarından, ön öğrenmelerinden ve sosyal çevrelerinden soyutlanmış bir biçimde ele alınmamalıdır (Akt. Oğuz 2005).

2.METAFORLARIN TEMEL İŞLEVLERİ

2.1. METAFORUN TEMEL İŞLEVLERİ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Metaforların temel işlevleri, çok sayıda verinin, bilginin yakalanması, yorumlanması, nakledilmesi ve belirsizlikle başa çıkmadaki yararındır (Erdem ve Şatır 2000).

Paralel kavramlar arasında meydana gelen, bir anlam sisteminin diğerine aktarım yapan, bağlantılı olmayan iki olguyu bağlantılı kılan, özellikle örgütleri görmeye ve anlamaya yarayan, örgütsel fenomenleri keşfeden, çok bilinen az bilineye doğru yol alan ve bilgiyi başka formlara dönüştüren roller olarak düşünülebilir (Alpaslan 2007).

Booth' a göre metaforların işlevleri şöyle sıralanabilir.

Metaforların söylediği ya da kastettiği anlam bir dereceye kadar bağlamı değiştirebilir.

Metaforların anlam değeri, her zaman için gerçek anlam değerinden daha yüksektir.

Metaforlar, göreceli anlam değerleri taşırlar.

Metaforlar, toplumsal anlam değeri taşırlar.

Bireylerin kullandıkları metaforlar, bireyin kişiliğine ilişkin ipuçları taşırlar.

Metaforlar, bireyde düşünme derinliği yaratırlar.

Metaforlar, karakteri ve kültürü tanımada araç olarak kullanılabilirler.

Metaforlar, farklı bilim dallarında veri toplama aracı olarak kullanılabilir bir özelliğe sahiptirler (Akt. Girmen 2007)

2.2. ZİHİNSEL BİR ARAÇ OLARAK METAFOR

Metaforlar, bilinmeyen şeylerin öğrenilmesini, öğrenilen şeylerin de akılda kalmasını ve gerektiğinde de hatırlanmasını sağlar. Kavram olarak metafor, bireyin soyut ve anlaşılması güç bir olguyu anlamada kullanabileceği güçlü zihinsel bir araçtır (Afacan 2011).Metaforlar, bireyin zihninin bir anlayış (kavrayış) biçiminden başka bir anlayış (kavrayış) biçimine hareket etmesini sağlayarak, o bireyin belli bir olguyu başka bir olgu olarak görmesine olanak tanır (Döş 2010).

Aitchison (1994)' a göre, insan zihni sürekli aktiftir, gerekli olan saklanan bilgiyi herhangi bir zaman ortaya çıkarır ve işleyebilir (Akt.Beşkardeş 2007).Bireyin, zihnin anlayış biçiminden başka bir anlayış biçimine hareket etmesini sağlayan metaforlar, o bireyin belli olguyu başka bir olgu olarak görmesine olanak tanır. Metaforik ifadeler, temel dil kurallarının kazanılmasından sonra gelişebilir. Çocuklarda 2 yaşlarından sonra ortaya çıktığından çocuk merkezli olarak da ele alınmalıdır (Polat 2010).

Birey metafor aracılığı ile ön bilgiyle yeni bilgiyi ilişkilendirerek yeni durumun kavranmasını içselleştirebilir (Oğuz 2005). Metaforlar öğrencilerin zihinsel gelişimi esnasında algı ve öğrenme biçimlerini açığa çıkarma konusunda kullanılabilir bir tekniktir (Ocak ve Gündüz 2006).

Lakoff ve Johnson (1980)' a göre, metaforları insanlar nasıl algılıyor, nasıl düşünüyor ve ne yapıyorsa o biçimde tasarlandığını belirtmiştir (Akt. Beşkardeş 2007). İnsan zihni soyut verileri tek başına yeteri kadar anlamlandıramaz. Soyut bir kavram muhakkak ki beyne somutlaştırılarak yansır. Özellikle soyut kavramların açıklanmasında anlatımı daha anlaşılır hale getirmek için yazılan birçok eserde benzetmelere sıklıkla yer verilmiştir (Kutluay 2009)

Metafor özel bir yeteneği olmayan sıradan insanlarca gündelik hayatta büyük bir zihinsel çaba gerektirmeksizin kullanılır. Çünkü metafor, insan zihnine nüfuz eden bir düşünce figürüdür (Çalışkan 2009).

Zoltan (2005)' a göre, beyinde birçok fiziksel bağ bulunmaktadır. Bu fiziksel bağlar, sinir kümelerini oluşturmaktadır. Sinir kümelerini bağlayan sinir devrelerine düğüm (node) denilmektedir. Sinir kümelerinde uzun sürede oluşan kapasite artışı nedeniyle birey öğrenebilir duruma gelmektedir. Metaforik düşünmeye ilişkin bireylerin seçme şansı bulunmamaktadır. Metaforik eşleştirmeler beynin bir parçası olduğu için bireyler, metaforik olarak düşünmekte ve konuşmaktadırlar. “Sevgi sıcaklıktır” metaforuna ulaşma, bireylerin eylemde bulunma biçimlerinden kaynaklanmaktadır. Birey kendi yaşantısı sonucunda bu metafora ulaşmaktadır. Bu nedenle, “sevgi sıcaklıktır” metaforu birincil metafor olma özelliğine sahiptir. Birincil metaforlar da bu nedenle, evrensel özelliğe sahiptirler; çünkü beynin işleyiş biçimi birbirine benzemektedir (Akt. Girmen 2007).

Schmidt ve De Buse (2005)' e göre beynin işleyiş sürecinde metaforlara ilişkin diğer bir görüş ise, beynin sağ ve sol yarı küresinin etkinlikleriyle ilgilidir. Bunlar, insanın anlam bilgisini edinme sürecinde beynin sağ ve sol yarı kürelerinde meydana gelen değişimleri ele almaktadır. Dile ilişkin anlam bilgisi edinme sürecinde sol yarı kürede ve sağ yarı kürede oluşan değişimler farklılık göstermektedir. Bireyin anlam bilgisi edinme sürecinde, metaforlar kullanıldığında sağ yarı küre sürece dâhil olmaktadır. Gerçek anlam edinme sürecinde ise, yalnızca beynin sol yarı küresi etkin rol oynamaktadır (Akt. Girmen 2007).

Gibbs(1989)' e göre, uzun süreli bellek daha çok metaforik (metaforlarla ifade etme) ve metonomik (bir nesneyi belirli bir özelliği ile isimlendirme) yapıya sahiptir. Bu yapılandırılmaya kavramsal metafor ya da kavramsal haritalama adı verilmektedir. Kavramsal metafor, beyinde duyuşsal ve duyuşsal motor alanında haritalar oluşturmaktadır. Her metaforik ifadenin işleyen bellekte eşsiz ve tek bir

harita oluşturduğunu vurgulamaktadır. Mc Glone (1990)' e göre, metaforik ifadelerin uzun süreli belleğe geçmeden önce, işleyen bellekte kısa süreli kategoriler oluşturduğunu savunmaktadır (Akt. Girmen 2007).

2.3. METAFORUN ÖZELLİKLERİ

Metafor doğal bir fenomendir. Kavramsal metafor düşüncenin doğal bir parçası, dilbilimsel metafor ise dilin doğal bir parçasıdır. Ayrıca, bireyin hangi metaforlara sahip olduğu ve onların ne anlama geldiği, bireyin fiziksel çevreyle etkileşimine, sosyal ve kültürel etkinliklerinin doğasına bağlı olarak değişmektedir. Metaforlar, düşünme ve konuşma sürecinde yapıya kavuşmaktadırlar. Metaforların, anlama kattığı zenginlik şu örneklerle desteklenebilir; “Benim kızgınlığım kaplanla dansa benzer”, “Yolun sonuna geldik, ışık göründü”, “Omuzlarımda dünyayı taşıyorum.” Metaforlar, okuyanın ya da dinleyenin zihninde zengin imgeler oluşturmakta, birden çok düşünce ve yaşantı sunmaktadır. Günlük konuşma dilinde metaforlar olmadan konuşmanın olanaksız olduğu söylenebilir. Bireylerin her dört dakikada bir metafor kullandığı vurgulanmaktadır (Tompkins ve Lawley2002).

Metaforların özellikleri şöyle sıralanabilir:

Bir kavramı farklı bir kavramla tanımlama,

Bir kavramı, farklı bir kavramın benzetme yönüyle betimleme,

Bir kavramı farklı bir boyutta görme,

Bir kavramı farklı bir kalıpla yorumlama (Girmen 2007).

2.4. EĞİTİM-ÖĞRETİM ALANINDA METAFORLAR

Eğitim olgusu çok çeşitli ve karmaşık boyutları olan bir sistemdir (Oğuz, Yılmaz ve Taştan 2007)

Eğitimin iki temel ilkesi, bilinenden bilinmeyene ve somuttan soyuta gitmektir. Metaforlar soyut ilkeleri açıklarken somut örnekler kullanmaktadır. Bilinen, görülen ve fiziksel gerçeklik, bilinmeyen, görülmeyenin tanımlanmasında kullanılacaktır. Sınırlı kelime hazinesi, bir insanın bir düşünceyi anlamasından, diğer bir düşünceyi anlamasına geçişinde karşılaştırmaların kullanılmasını gerektirir (Çelikten 2006).

Öğrenciyi etkin kılacak, düşünmesini sağlayacak yollardan biri metafordur. Metaforlar bilinçli ya da bilinçsiz biçimlerde günlük düşünce ve eylemlerimizi yönetirler. Birey, metaforları yorumlarken ve kullanırken dağarcığında var olan bilgi, beceri, alışkanlık ve tutumlarla hareket eder. Metaforlar, metaforu oluşturan bireyin geçmiş yaşantılarından, ön öğrenmelerinden ve sosyal çevresinden soyutlanamaz. Bu açılardan, eğitim ortamlarında kullanılan metaforların önemli işlevleri vardır (Oğuz 2005).

Metafor bir kavramı başka bir kavrama benzeterek anlatmak ise, iki kavramın birbirine benzerliği az olabilir, ama birini çok iyi tanıyor olmak bize ikincisini daha iyi anlama olanağını sağlar. Metafor semboldür yani çağrıştıricıdır (Ocak ve Gündüz 2006).

Metaforik sembol veya objelerin ilişkileri resimler ve ikonlar hariç genellikle rasgele seçilir. Yeni öğrenilecek nesne bilinen nesneye benzetilerek öğrenildiğinde,

öğrenmede büyük kolaylık olur. Metafor dil gelişiminin bir ürünüdür ve bu nedenle mistik düşüncelerde ve çocukların konuşmalarında açıkça görülür (Beşkardeş 2007).

Sanchez ve Ark. (2000)' göre metaforlar öğrenmeyi geliştirmek için çok kullanışlı araçlardır. Eğer yeni bir şey keşfetmek istiyorsak, ilk önce bunu hayal edebilmemiz şarttır. Metaforlar da yaratıcı ve keşfedici öğrenmeyi sağlayabilirler; çünkü onlar hayal gücümüzde belirsiz kavramlar yerine net fikirler oluşturabilmemiz için birer araçtır. Metaforların kavramsal sistemlerimizi değiştirme ve öğrencilerin dünyaya bakış açılarını değiştirme güçleri vardır (Akt.Arslan ve Bayrakçı 2006).

Riejos ve Ark. (2001)' na göre kimi görsel ve somutlaştırışı metaforlar, öğrencilerin zihinsel anlamalarının kolaylaşması ve motivasyon potansiyellerinin artırılması açısından ideal araçlar olarak anılmaktadırlar (Akt. Arslan ve Bayrakçı 2006). Marzano ve Ark. (2000)' na göre, metaforlar yoluyla öğretmek, öğrencileri, bilgileri ve fikirleri daha derin seviyede anlamaları ve keşfetmeleri için cesaretlendirmektedir. Bu süreç, ayrıca öğrencilere bilmedikleri şeyleri bildikleri şeylere bağlamalarında ve aradaki ilişkiyi kurmalarında yardımcı olmaktadır (Akt. Arslan ve Bayrakçı 2006).

Metaforlar eğitimin çeşitli alanlarında kullanılabilir. Müfredat geliştirme ve planlamada, öğrenmeyi teşvik etme ve yaratıcı düşünceyi geliştirmede başvurulmaktadır. Öğretmen eğitiminde ise metaforlar, öğretim uygulamalarını yönlendirme ve öğretmenlerin modern eğitim anlayışındaki yerlerini belirlemede bir araç konumundadır (Polat 2010).

Eğitim ortamlarında kullanılan metaforların önemli işlevleri olduğu da ortaya çıkmaktadır. Metaforlar, yeni bilginin kodlanması ve daha sonra geri getirilmesini kolaylaştıran bellek destekleyici rolleri nedeniyle eğitim ortamlarında hem öğretmenin, hem de öğrencinin görevlerini kolaylaştıran bilişsel bir araç olarak

düşünülebilirler, dikkatin toplanmasına yardım edebilir ve yeni anlamlandırmalar oluşturulmasına da destek sağlayabilirler. Oluşturulan metaforik ifadenin benzetme yapılacak olgu, olay ya da nesnelere sahip oldukları özelliklerin öğrenci tarafından bilinmesidir. Böylece öğrenci olgu, olay ya da nesnelere arasında benzer ve farklı yönler ortaya koyarak bağlantı kurabilir; yeni öğrenilecek bilgiyle eski bilgi arasında bağ kurarak daha iyi bir öğrenme meydana getirebilir (Güven ve Güven 2009).

Metaforlar öğretimlerini geliştirmeyi düşünen öğretmenlerin kendi rollerini ve sorumluluklarını anlamlandırmalarına yardımcı olarak sınıfta olanları değiştirebilir ve geliştirebilirler. Bu, öğretmenin kavramlaştırılmış roller bütünü içerisinde meydana gelmektedir. Eğitimcilerin; eğitim-öğretim ve öğrenciler ile ilgili inandıkları şeyler, onların sınıftaki davranış ve tutumları, olaylar karşısındaki düşünceleri ve ne yapılması gerektiği ile ilgili fikirleri, neyin doğru neyin yanlış olduğu ile ilgili düşüncelerini etkiler. Bu inançlar çoğunlukla çocukluk çağında biçimlenir ve öğretmenlerin öğretmenlik ile ilgili neler öğreneceklerini belirlemede etkilidir. Metafor karşılaştırmadır, fakat farklı şeyler farklı sebeplerden ve farklı etkilerden dolayı karşılaştırılabilir. İyi bir metafor düşüncelerin gerçekleştirilmesine yardımcı olur. Bir düşünceyi daha canlı, anlaşılabilir, açık ve aydınlatıcı yapar (Çelikten 2006).

Metaforlar, çok karmaşık olguları açıklamada kullanılan iyi bir öğretim tekniğidir (Gürbüz ve Gündüz 2006). Bir resim bir kelimeye bedelse, bir metaforun bir milyon kelimeye bedel olduğu vurgulanmaktadır. Metaforlar öğretmenlerin kendi uygulamalarını anlama ve açıklama gücünü etkili bir şekilde ortaya koymaktadır (Polat 2010).

Metafor tekniğini kullanarak gerçekleşen öğrenmelerde uygulanan metotlar şu şekilde sıralanabilir (Beşkardeş 2007).

1. Hareket

Bilgi ya da nesnelere çağrışımsal bağlarla şekillendirilip olabildiğince hareketlendirilmelidir. Çünkü beyin hareketli cisimleri durağan cisimlerden daha kolay anımsar ve oluşturulan şekiller ne kadar hareketli olursa, beyindeki çağrışım potansiyeli de o kadar artar.

2. Abartma

Hayalde canlandırılan nesnede ne kadar abartma olursa, belleğe yerleştirilmesi o kadar kolay olur. Çok zor bilgilerin ya da olayların boyutları büyütülüp tuhaf bir şekilde getirildiğinde istenilen bilgiler belleğe eğlenceli ve kolay bir şekilde kalıcı olarak yerleşecektir.

3. Düzen

Hafızanın iyi çalışması için belli bir düzene ve sıralamaya ihtiyacı vardır. Düzen ve sıralama; bilgileri, şekilleri belli bir kategori ve yapıya göre sıralayıp kolay çağrışım yapabilmeyi sağlar.

4. Çağrışım

Hatırlanmak istenen bir şeyin önceden bilinen bir şeyle ilişkilendirilerek, yeni bir "çarpıcı boyutta" imge oluşturulduğunda, bellek tekniklerinin çok daha iyi sonuç verdiği görülür.

5. Sembolizm

Hatırlanmak istenen şeyler için kışkırtıcı ve renkli semboller kullanmak hatırlama gücünü artırır.

6. Renk

Renkli notları hatırlamak, renksiz ve sıkıcı notları hatırlamaya göre daha kolaydır. Renklerden yararlanmak belleği geliştirir. Sadece renkleri kullanmak bile belleği %50 güçlendirir.

2.4.1. Metaforu Kullanmanın Olumlu Yönleri

Metaforlar, ders çalışmayı daha ilginç hale getirebilirler ve sıkıcı bir konuyu keyifli hale getirebilirler. Metaforların kullanımı öğrenciler arasında beyin fırtınası yaratır. Öğrenciler, hedef (öğrenilecek olan bilgi-benzetilen) ve kaynak (öğrenilmiş bilgi-benzeyen) arasındaki benzerlikler ve farklılıklar üzerinde tartışırken öğrenirler (Merdivan 2007).

Metaforu Kullanmanın Olumlu Yönleri;

Öğrenme için faydalı araçlar olup motivasyonu artırır.

İki nesne ya da kavramı birbirlerine bağlar.

Sezgileri geliştirebilir ve duygusal gelişimi iyileştirebilir.

Sınıf korkusunu ve isteksizliği ortadan kaldırabilir.

Hayal gücünü geliştirir (Polat 2010).

Karşılaştırma özelliği vardır (Çelikten 2006).

Bilginin akılda kalmasını sağlar.

Yaratıcı ve keşfedici öğrenme sağlar (Arslan ve Bayrakçı 2006).

Diğer taraftan, metaforik düşünen bir kişi olmak yapılandırmacı öğrenen kişi olmak demektir. Bu da bilinenden bilinmeyene aktif bir şekilde bağlantı kurmaktır. Bu anlamda, yeni öğretim programları geliştirilirken yapılandırmacı yaklaşım esas alınmıştır. Bu yaklaşımın özellikle birlikte çalışma alışkanlıklarının geliştirilmesinde ve öğrencilerin derse odaklanması noktasında kolaylık sağladığı bilinmektedir. Yapılandırıcı yaklaşım içerisinde öğrenciler metaforik düşünme ile karmaşık kavramları daha kolay öğrenmektedir. Metaforik düşünmenin dolayısıyla metafor kullanmanın yapılandırmacı yaklaşımla yakından bir ilgisi vardır (Polat 2010).

2.4.2. Metaforu Kullanmanın Olumsuz Yönleri

Metaforun oldukça kullanışlı olan özelliklerinin yanı sıra, bazı olumsuz etkileri de vardır. Bir metaforun amacı ve hedefi farklıdır, hedefin bazı yönlerini vurgulaması ve bazılarını saklaması, metaforun doğasındandır. Örneğin; “tartışma bir savaştır” metaforu kullanılırken, “tartışma”nın bazı yönleri vurgulanmış (örnek: “tartışma, kazananı olan bir çatışmadır” vurgulanan yön), diğer yönlerinin vurgusu azaltılmıştır (örnek: “tartışmanın, genel bir uzlaşmaya varılmasındaki önemi” vurgulanmayan yön) (Lakoff ve Johnson 2005).

Metaforlar anlamla ilgili boşluğu doldurmada, benzerlik kurmada ve karşılaştırmalar yapmada etkili bir araç görevi görür. Metafor kullanma gelişigüzel bir etkinlik değil, özen gösterilerek üzerinde düşünülerek gerçekleştirilmesi gereken bir etkinliktir. Öğretmenlerin metafor kullanırken öğrencilerin bireysel ve sosyo-kültürel özelliklerini tanması ve buna göre hareket etmesi gerekmektedir. Kullanılan

metaforlar, öğrencilere içinde buldukları ortama ve konu bağlamına uygunluk gösteriyorsa etkili olur (Oğuz 2005).

Bu öğrenme metodu tekrarlayarak ezberlemekten çok daha iyidir fakat elbette bazı sınırlılıkları vardır. Bunlardan en önemlisi büyük miktardaki bilgiler için hatırlatıcı cümlelerin oluşturulması problemidir Bunun yanında, uygun olmayan metaforların kullanılması karışıklığa, yanlış anlamaya ve kavramsal güçlükler sebep olabilir. Metaforlar dikkatli oluşturulmaz ve kullanılmaz ise, konu ile veya program ile aşırı derecede uyumsuz ve ilişkisiz olur, amaçlanan hedefe ulaşılmaz (Beşkardeş 2007).

Metaforun ilginç yönlerinden biri her zaman tek yönlü kavrayış üretmesi, belli yorumları öne çıkarırken, diğerlerini arka plana itmesidir. Metafor, güçlü kavrayışlar sağlayacak şekilde hayal gücünü genişletir, ancak çarpıtma tehlikesi de içerir. (Çakıcı ve İslamoğlu 2012). Olgunun veya yaşantının sadece bir kısmını yansıtabilirler (Perry ve Cooper 2001). Anamlar üst üste gelebilir ve karıştırılabilir. Önyargıların olumsuz etkisi olabilir (Polat 2010).

3. YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Deseni

Araştırmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni, farkında olduğumuz ama derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgubilim, bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için uygun bir araştırma zemini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek 2011).

3.2.Çalışma Grubu

Araştırma 2013–2014 öğretim yılı II. döneminde, Kırıkkale il merkezinde yapılmıştır. Çalışma grubunu il merkezindeki ortaokullarından rastgele yöntemi ile seçilen 8 ortaokulun 6-7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören 554 öğrenci oluşturmaktadır. Tüm öğrencilere dağıtılan formlardan metafor üretmesi istenmiştir. 554 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada 72 öğrencinin metaforu geçersiz sayılmış, 482 metafor çalışmaya uygun bulunup değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflara ve cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo.3.1. de görülmektedir.

Tablo.3.1. Araştırma Grubu

Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
6.Sınıf	80	80	160
7.Sınıf	80	78	158
8.Sınıf	82	82	164
Toplam	242	239	482

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama aracı hazırlanırken, bireylerin sahip olduğu algıları ortaya çıkarmada metaforların bir araç olarak kullanıldığı çalışmalar incelenmiştir.

İlgili araştırmalara dayanarak, bu çalışmada da ortaokul 6-7 ve 8. sınıf öğrencilerine , “*Beden Eğitimi ..... Gibidir. Çünkü .....*” ifadenin yazılı olduğu bir kağıt verilmiştir.

Ortaokul 6-7 ve 8 sınıf öğrencileri bu ibareyi kullanarak ve sadece tek bir metafor üzerinde yoğunlaşarak, düşüncelerini dile getirmeleri istenmiştir. Öğrencilere “*Beden Eğitimi*” kavramına ilişkin kendi metaforlarını yazmaları için yaklaşık 5 dakikalık bir süre verilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Öğrencilerin geliştirdikleri metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması beş aşamada gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalar şunlardır: (1) Adlandırma aşaması, (2) Tasnif etme (Eleme ve arıtma) aşaması, (3) Kategori geliştirme aşaması, (4) Geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşaması ve (5) Verileri bilgisayar ortamına aktarma aşaması.

3.4.1. Adlandırma Aşaması: Bu aşamada öncelikle araştırmaya katılan ortaokul 6-7 ve 8 sınıf öğrencileri tarafından üretilen metaforların alfabetik sıraya göre geçici bir listesi yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda adayların yazılarında, metaforların belirgin bir şekilde dile getirilip getirilmediğine bakılmıştır. Ortaokul 6-7 ve 8. sınıf öğrencilerinin dile getirdikleri metaforlar kodlanmıştır. (örneğin, *sağlık, oyun, eğlence, hayat.* vb). Herhangi bir metaforun yazılmadığı kâğıtlar belirlenmiştir.

3.4.2. Tasnif Etme (Eleme ve Arıtma) Aşaması: Bu aşamada “metafor analizi” teknikleri kullanılarak her metafor, parçalara ayrıştırılmış ve diğer metaforlarla olan benzerlikleri veya ortak özellikleri bakımından analiz edilmiştir. Bu amaç için öğrencilerin yazdıkları metaforlar tekrar tek tek okunup gözden geçirilerek, her metafor (1) metaforun konusu, (2) metaforun kaynağı ve (3) metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki ilişki bakımından analiz edilmiştir.

3.4.3. Kategori Geliştirme Aşaması: Bu aşamada, ortaokul 6-7 ve 8. sınıf öğrencileri tarafından üretilen metaforlar, “*Beden Eğitimi*” kavramına ilişkin sahip oldukları ortak özellikler bakımından irdelenmiştir ve temalar oluşturulmuştur. Bu işlem esnasında 6. sınıflarda 60, 7. Sınıflarda 61 ve 8. Sınıflarda 79 metafor hakkında oluşturulan “*metafor listesi*” dikkate alınarak her metaforun “*Beden Eğitimi*” olgusunu nasıl kavramsallaştırdığına bakıldı. Bu amaç için, ortaokul 6-7 ve 8 sınıf öğrencileri tarafından üretilen her metafor “*Beden Eğitimi’ne*” ilişkin sahip olduğu bakış açısına göre belli bir tema ile ilişkilendirilerek, 6 ve 7. Sınıflarda 10’ ar, 8. sınıflarda 12 farklı kavramsal kategori oluşturulmuştur.

3.4.4. Geçerlik ve Güvenirliği Sağlama Aşaması: Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için, araştırmada oluşturulan kavramsal kategoriler altında verilen metaforların, söz konusu bir kavramsal kategorileri temsil edip etmediğini teyit etmek amacıyla *uzman görüşüne* başvurulmuştur.

Bu amaç doğrultusunda, uzman kişiye iki liste verilmiştir. Bunlar; (a) adet örnek metaforun alfabetik sıraya göre dizili olduğu bir liste, (b) farklı kavramsal kategorilerin adlarını ve özelliklerini içeren bir liste. Uzmandan bu iki listeyi de kullanarak birinci listedeki örnek metafor listesini, ikinci listedeki kavramsal kategoriyle (hiçbir metafor dışında bırakmayacak şekilde) eşleştirmesi istenmiştir. Daha sonra, uzmanın yaptığı eşleştirmeler araştırmacının kendi kategorileriyle karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit

edilerek araştırmanın güvenilirliği, Miles ve Huberman'ın formülü (*Güvenirlilik = görüş birliği / (görüş birliği + görüş ayrılığı*)) kullanılarak hesaplanmıştır.

Nitel çalışmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun % 90 ve üzeri olduğu durumlarda istenilen düzeyde bir güvenilirlik sağlanmış olmaktadır (Saban2008).

Güvenirlilik çalışması kapsamında görüşüne başvuru alan uzman, çalışmasında 6. sınıflar için 4 metaforu, 7. sınıflar için 4 metaforu, 8. sınıflar için 5 metaforu araştırmacının yaptığından farklı bir kategoriye yerleştirerek ilişkilendirmiştir. Bu durumda,

Güvenirlilik;

6.Sınıf için Güvenirlilik = $56/(56+4)=0.93$

7.Sınıf için Güvenirlilik = $58/(58+3)=0.95$

8.Sınıf için Güvenirlilik = $79/(79+5)=0.94$ oranında güvenilirlik sağlanmıştır.

3.4.5. Verileri Bilgisayar Ortamına Aktarma Aşaması: Bütün veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra katılımcı sayısı (*f*) ve yüzdesi (%) hesaplanmıştır.

4. BULGULAR

Tablo.4.1. Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Oluşturdukları Metaforlar

Oluşturulan Metafor	Frekans	Oluşturulan Metafor	Frekans
1) Spor	32	31)Top	1
2) Oyun	16	32) Vücudu Dinlendirmek	1
3) Eğlence	12	33) Güvercin	1
4) Koşu	9	34) Jimnastik	1
5) Hayat	7	35) Yemek	1
6)Sağlıklı Yaşam	6	36) Serbest Etkinlik	1
7) Su	5	37) Kendimizi Geliştirmemiz	1
8) Sağlık	5	38) Oyuncak	1
9) Çiçek	4	39) Oyun Kutusu	1
10) Müzik	3	40) Oyun Parkı	1
11) Ayakkabı	3	41) Faaliyet	1
12) Alıştırma	3	42) Asker	1
13) Aksiyon	2	43) Bitki	1
14) Canlı	2	44) Delilik	1
15) Doğa	2	45) Sokak	1
16) Şeker	2	46) Disiplin	1
17) Lunapark	2	47) Okulun Anlamı	1
18) Rahatlatıcı Faaliyet	2	48) Bağımlılık	1
19) Ağaç	2	49) Eğlence Etkinlikleri	1
20) Boş Ders	1	50) Sosyal Bilgiler	1
21) Doğru	1	51) Spor Topluluğu	1
22) Temizlik	1	52) Fiziksel Eğitim	1
23) Ömür Çizgisi	1	53) Yapboz	1
24) Koşan Adam	1	54) Odun	1
25) Ayaklar	1	55) Mutluluk	1
26) Hayatın Anlamı	1	56) Spor Dalı	1
27) Isınma	1	57) Tatlı	1
28) Gezmek	1	58) Çita	1
29) Futbol	1	59) Leopar	1
30) Maç	1	60) Vücudun Gelişmesi	1

Tablo.4.1. incelendiğinde yüz altmış (160) Ortaokul 6. sınıf öğrencisinin ,
“*Beden Eğitimi ..... Gibidir. Çünkü .....*” sorusuna
altmış (60) değişik şekilde metafor ürettikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından spor (32), oyun (16), eğlence (12),
koşu (9), hayat (7), sağlıklı yaşam (6), su, sağlık (5)’er, çiçek (4), müzik, ayakkabı,
alıştırma (3)’er, boş ders, canlı, doğa, şeker, lunapark, rahatlatıcı faaliyet, ağaç ve
aksiyon (2)’ şer, doğru, temizlik, ömür çizgisi, koşan adam, ayaklar, hayatın anlamı,
ısınma, dışarıda gezmek, futbol, maç, top, vücudu dinlendirmek, güvercin, jimnastik,
yemek, serbest etkinlik, kendimizi geliştirmemiz, oyuncak, oyun kutusu, oyun parkı,
faaliyet, asker, bitki, delilik, sokak, disiplin, okulun anlamı, bağımlılık, eğlence
etkinlikleri, sosyal bilgiler, spor topluluğu, fiziksel eğitim, yapboz, odun, mutluluk,
spor dalı, çita, leopar, vücudun gelişmesi (1)’er metafor ürettikleri gözükmektedir.

Spor, oyun, eğlence, koşu, hayat, sağlıklı yaşam, su, sağlık, çiçek cevapları en
fazla frekansı (96), % 60’ nı oluşturan metaforlardır.

6. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersinde spor yaptıklarının bilincinde
oldukları, eğitsel oyunlar ile eğlendikleri, sağlıklı yaşam ve su cevaplarını vererek
beden eğitimi ile bağdaştırdıklarını, koşu cevapları ile atletizmi sevdiklerini, çiçek ve
müzik cevapları ile beden eğitimini güzellik neşe ve eğlence ile bütünleştirdikleri
düşünülmektedir.

Ayrıca, güvercin, delilik, disiplin, okulun anlamı, bağımlılık, eğlence
etkinlikleri, fiziksel eğitim, yapboz, leopar metaforik tanımlamaları kendilerini en
özgür hissettikleri anda disiplin altında olduklarını ve bu durumda eğlenebildikleri,
yapboz tanımlaması ile eğlenerek öğrendikleri düşünülmektedir.

Yüz altmış (160) 6. sınıf öğrencisi beden eğitimine altmış (60) farklı şekilde
metaforik tanımlama vermiştir.

Tablo.4.2. Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin Oluşturdukları Metaforlar

Oluşturulan Metafor	Frekans	Oluşturulan Metafor	Frekans
1) Spor	25	32) Sağlık Durumu	1
2) Hayat	21	33) Eşofman	1
3) Oyun	12	34) Lastik	1
4) Boş Ders	9	35) NBA	1
5) Su	8	36) Mantar	1
6) Sağlık	4	37) Vücudu Dinlendirmek	1
7)Eğlence	4	38) Oyun Parkı	1
8) Çocukluk	4	39) Hava	1
9) Özgürlük	3	40) Deniz	1
10) Ağaç	3	41) Şifa	1
11) Banyo	3	42) Sağlıklı Yaşam	1
12) Uyku	3	43) Deşarj	1
13) Çiçek	3	44) Nefes Almak	1
14) Kalp	3	45) Rahatlık	1
15) Neşe Kaynağı	2	46) Serbest Kalmak	1
16) Kan	2	47) Rahatlama Seansı	1
17) Hayal	2	48) Oyun Alanı	1
18) Kardeş	2	49) Sağlık Kaynağı	1
19) Meyve	2	50) Dejavu	1
20) Olimpiyat	2	51) Apaçi Dansı	1
21) Çilek	1	52) Facebook	1
22) Roman Okumak	1	53) Limon	1
23)Dışarıda Gezmek	1	54) Yüzme	1
24) Kitap	1	55) Teneffüs	1
25) Messi	1	56) Oyun Türü	1
26) Top	1	57) Askeri Kamp	1
27) Yazılı	1	58) Yıldız	1
28) Sağlıklı İnsan	1	59) Dere	1
29) SBS	1	60) Spor Merkezi	1
30) Hayatta Kalmak	1	61)Ev	1
31) Çikolata	1		

Tablo.4.2. incelendiğinde yüz elli sekiz (158) ortaokul 7. sınıf öğrencisinin , “*Beden Eğitimi ..... Gibidir. Çünkü .....*” sorusuna altmış bir (61) değişik şekilde metafor ürettikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından spor (25), hayat (21), oyun (12), boş ders (9), su (8), sağlık, eğlence, çocukluk (4)’er, banyo, özgürlük, ağaç, kalp, uyku, çiçek (3)’er, neşe kaynağı, kan, hayal, kardeş, meyve, olimpiyat (2)’ şer, çilek, roman okumak, dışarıda gezmek, kitap, Messi top, yazılı, sağlıklı insan, SBS, hayatta kalmak, çikolata, sağlık durumu, eşofman, lastik, NBA, mantar, kalp, oyun parkı,

hava, deniz, şifa, sağlıklı yaşam, deşarj, nefes almak, rahatlık, serbest kalmak, rahatlama seansı, oyun alanı, çocukluk, yüzme, teneffüs, oyun türü, askeri kamp, yıldız, dere, spor merkezi, ev ve vücudu dinlendirmek (1)' er metafor ürettikleri gözükmektedir.

Spor, hayat, oyun, boş ders, sağlık, eğlence, banyo, özgürlük, ağaç, çocukluk, uyku, çiçek ve kalp çağrışımları en fazla frekansı (105), % 66,45' ni oluşturan metaforlardır.

7. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersinde spor yaptıklarının bilincinde olduklarını, eğitsel oyunlar ile eğlenerek öğrendiklerini, özgürlük cevabı ile derslerde kendilerini rahat hissettiklerini, banyo cevabı ile rahatladıkları düşünülmektedir.

Ayrıca sevdikleri yiyecekler çilek, meyve, çikolata ile bütünleştirerek dersten hoşlandıklarını, olimpiyat, Messi, NBA, yüzme cevapları ile çok yönlü takip ettiklerini, hava, deniz, şifa, sağlıklı yaşam, deşarj, nefes almak, rahatlık, serbest kalmak, rahatlama seansı, oyun alanı, çocukluk cevapları ile beden eğitimi sağlık-psikoloji ilişkini ortaya koydukları düşünülmektedir.

Yüz elli sekiz (158) 7. sınıf öğrencisi beden eğitimine altmış (61) bir farklı şekilde metaforik tanımlama vermiştir.

Tablo.4.3. Ortaokul 8.Sınıf Öğrencilerinin Oluşturdukları Metaforlar

Oluşturulan Metafor	Frekans	Oluşturulan Metafor	Frekans
1) Hayat	24	41) Sağlık Kurumu	1
2) Su	19	42) Elbise	1
3) Sağlık	10	43) Küpe	1
4) Ağaç	9	44) Fidan	1
5) Çiçek	6	45) Beslenme	1
6) Bitki	4	46) Saniye	1
7) Oyun	4	47) Yeni Açmış Bitki	1
8) Boş Ders	4	48) Kuş	1
9) Soluduğumuz Hava	3	49) Barış	1
10) Şeker	3	50) Harita	1
11) Yarış	2	51) Müzik	1
12) Özgürlük	2	52) Top Oynamak	1
13) Ana	2	53) Şifa	1
14) Kalem	2	54) Lastik	1
15) İşkence	2	55) Teknoloji	1
16) Spor	2	56) Eczane	1
17) Besin	2	57) Oyun Alanı	1
18) Saat	2	58) Canlı	1
19) Doğa	2	59) Dünyanın Dili	1
20) Futbol	1	60) Eğlence	1
21) Lunapark	1	61) Aşk	1
22) Balıkları İzlemek	1	62) Dünyanın 8.Harikası	1
23) Araba Kullanmak	1	63) Yeşeren Ağaç	1
24) Rahatlama Hissi	1	64) Kişisel Gelişim	1
25) Hareket Etmek	1	65) Spor Salonu	1
26) Büyüme	1	66) Parti	1
27) Terapi	1	67) Dengeli Beslenmek	1
28) Huzur Verici	1	68) Hastane	1
29) Çikolata	1	69) Sağlıklı Yaşam	1
30) Araba Tekerleri	1	70) İnsanlar	1
31) Şarap	1	71) Antrenman	1
32) Klasik Müzik	1	72) Arılar	1
33) Bisküvi	1	73) Doktor	1
34) Temiz Hava	1	74) Uçmak	1
35) Dinlendirici Müzik	1	75) Kaktüs	1
36) Uyku	1	76) Bayan	1
37) Voleybol	1	77) İnsan Vücudu	1
38) Basketbol	1	78) Sevgi	1
39) Kitap	1	79) Ev	1
40) Kalp	1		

Tablo.4.3. incelendiğinde yüz altmış dört (164) ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin, “*Beden Eğitimi ..... Gibidir. Çünkü .....*” sorusuna Yetmiş dokuz (79) değişik cevap verdikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından hayat (24), su (19), sağlık (10), ağaç (9), çiçek (6), bitki, oyun, boş ders (4)’er, soluduğumuz hava, şeker (3)’er, yarış, özgürlük, ana, kalem, işkence, spor, besin, saat, doğa (2)’ şer, futbol, lunapark, balıkları izlemek, araba kullanmak, rahatlama hissi, hareket etmek, büyüme, kalp, sağlık kurumu, elbise, küpe, fidan, beslenme, saniye, yeni açmış bitki, kuş, barış, harita, müzik, top oynamak, şifa, lastik, teknoloji, eczane, oyun alanı, canlı, dünyanın dili, eğlence, aşk, dünyanın 8. Harikası, yeşeren ağaç, kişisel gelişim, spor salonu (1)’ er metafor ürettikleri gözükmektedir.

Hayat, su, sağlık, ağaç, çiçek, bitki, oyun, boş ders, soluduğumuz hava ve şeker cevapları en fazla frekansı (86), % 52.43’ nü oluşturan metaforlardır.

8. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersini yaşam ile bağdaştırdıkları, beden eğitimi ve sağlık ilişkisinin farkında oldukları, ağaç, çiçek, bitki cevapları ile beden eğitimini canlılık ile bütünleştirdikleri düşünülmektedir.

Yeni açmış bitki cevabı ile ders sonrası çok yönlü yenilenmeleri, harita cevabı beden eğitiminde keşfedilecek daha çok şeyin olduğunu, dünyanın dili cevabı ile beden eğitiminin yeryüzündeki iletişimin, ülkeler arası ilişkilerin ve etkileşimin aracı olduğunun farkında oldukları düşünülmektedir.

Yüz altmış (160) 6. sınıf öğrencisi beden eğitimine altmış (60) farklı şekilde metaforik tanımlama, yüz elli sekiz (158) 7. sınıf öğrencisinin beden eğitimine altmış bir (61) farklı şekilde metaforik tanımlama, yüz altmış dört (164) 8. sınıf öğrencinin beden eğitimine yetmiş dokuz (79) farklı şekilde metaforik tanımlama verdiği görülmektedir.

Bu da gösteriyor ki beden eğitiminde benzetme yöntemlerinin kullanılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Benzetme yöntemi öğrenciye bilgi yüklemeye en etken faktörlerden birisidir.

Tablo.4.4. Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin “ Beden Eğitimi” Kavramına Yönelik Geliştirdikleri Metaforların Kategorileri

Kategoriler	Metafor Adları	Metafor Sayısı	Metafor Frekansı
Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi	Spor (32), Koşu (9), Ayakkabı (3), Alıştırma (3), Futbol (1), Jimnastik (1), Maç (1), Spor Dalı (1), Spor Topluluğu (1), Aksiyon (1), Faaliyet (1), Koşan Adam (1), Ayaklar (1), Top (1), Isınma (1)	15	58
Tabiatla İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Hayat (7), Su (5), Çiçek (4), Doğa (2), Canlı (2), Ağaç (2), Bitki (1),	7	23
Çocukluğu Yaşayış Olarak Beden Eğitimi	Oyun (16), Oyun Parkı (1), Oyun Kutusu (1), Lunapark (1), Oyuncak (1), Yapboz (1)	6	21
Zevk Olarak Beden Eğitimi	Eğlence (12), Müzik (3), Eğlence Etkinlikleri (1),Gezmek (1),Sokak (1), Delilik (1)	6	19
Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi	Sağlıklı Yaşam (6), Sağlık (5), Rahatlatıcı Faaliyet (2), Vücudu Dinlendirmek (1), Fiziksel Eğitim (1), Vücudun Gelişmesi (1)	6	16
Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi	Ömür Çizgisi (1), Hayatın Anlamı (1), Okulun Anlamı (1), Bağımlılık (1), Mutluluk (1),Doğru (1), Temizlik (1), Sosyal Bilgiler (1), Kendimizi Geliştirmemiz (1)	9	9
Besin Kaynaklarıyla Özdeşleştirilen Beden Eğitimi	Şeker (2), Yemek (1), Tatlı (1)	3	4
Hız ve Özgürlükle İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Güvercin (1), Leopar (1), Çita (1)	3	3
Kuralcı Olarak Görülen Beden Eğitimi	Disiplin (1), Asker (1), Odun (1)	3	3
Gereksiz Olarak Görülen Beden Eğitimi	Serbest Etkinlik*(1), Boş Ders (1)	2	2

*Serbest etkinlik metaforu kavramsal açıklamasındaki olumsuzluktan dolayı bu kategoride yer almıştır.

Çalışmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin geliştirdikleri metaforlar ortak özellikleri bakımından on kavramsal kategori altında toplanmıştır.

Bu kategoriler; “Spor faaliyeti olarak beden eğitimi”, “tabiatla ilişkilendirilen beden eğitimi”, “çocukluğu yaşayış olarak beden eğitimi”, “zevk olarak beden eğitimi”, “sağlık ve huzur kaynağı olarak beden eğitimi”, “değer ve duyguların ifadesi olarak beden eğitimi”, “besin kaynaklarıyla özdeşleştirilen beden eğitimi”, “hız ve özgürlükle ilişkilendirilen beden eğitimi”, “kuralcı olarak görülen beden eğitimi”, “gereksiz olarak görülen beden eğitimi” şeklinde belirlenmiştir (Tablo.4.4).

Her metafor katılan 6. sınıf öğrencilerinin yaptıkları açıklamalar kapsamında metaforun kaynağından atfedilen düşünce kapsamında gruplandırıldı.

Kategori 1: “Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 15 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile spor (32), koşu (9), ayakkabı (3), alıştırmaya (3), futbol (1), jimnastik (1), maç (1), spor dalı (1), spor topluluğu (1), aksiyon (1), faaliyet (1), koşan adam (1), ayak (1), top (1), ısınma(1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi spor gibidir. Çünkü sağlıktır.”

“Beden eğitimi koşu gibidir. Çünkü hep hareketliyiz.”

Kategori 2: “Tabiatla İlişkilendirilen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 7 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile hayat (7), su (5), çiçek (4), doğa (2), canlı (2), ağaç (2), bitki (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi bitki gibidir. Çünkü insanın içini açıyor.”

“Beden eğitimi su gibidir. Çünkü insana sağlık katar.”

“Beden eğitimi ağaç gibidir. Çünkü ağacın dalları büyüdükçe bedenimiz gelişir.”

Kategori 3: “Çocukluğu Yaşayış Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 6 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile oyun (16), oyun parkı (1), oyun kutusu (1), lunapark (1), oyuncak (1), yapboz (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi oyun gibidir. Çünkü oyunlar çok güzeldir.”

“Beden eğitimi yapboz gibidir. Çünkü yaptıkça zevk alırız.”

Kategori 4: “Zevk Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 6 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile eğlence (12), müzik (3), eğlence etkinlikleri (1), gezmek (1), sokak (1), delilik (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi eğlence gibidir. Çünkü oyun oynarız.”

“Beden eğitimi müzik gibidir. Çünkü mutlu eder.”

Kategori 5: “Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 6 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile sağlıklı yaşam(6), sağlık (5), rahatlatıcı faaliyet (2), vücudu dinlendirmek (1), fiziksel eğitim (1), vücudun gelişmesi(1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi sağlıklı yaşam gibidir. Çünkü spor yaparak sağlığımızı koruruz.”

“Beden eğitimi rahatlatıcı faaliyet gibidir. Çünkü ruhu açar.”

“Beden eğitimi fiziksel eğitim gibidir. Çünkü büyümemize yardım eder.”

Kategori 6: “Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 9 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile ömür çizgisi (1), hayatın anlamı (1), okulun anlamı (1), bağımlılık (1), mutluluk (1), doğru (1), temizlik (1), sosyal bilgiler (1), kendimizi geliştirmemiz (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi hayatın anlamı gibidir. Çünkü beden ruhu taşır, ruhta hayattır.”

“Beden eğitimi ömür çizgisi gibidir. Çünkü sonu gelmez.”

“Beden eğitimi temizlik gibidir. Çünkü içimizi aydınlatır.”

Kategori 7: “Besin Kaynaklarıyla Özdeşleştirilen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 3 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile Şeker (2), Yemek (1), Tatlı (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi yemek gibidir. Çünkü olmasa yaşayamayız.”

“Beden eğitimi bal gibidir. Çünkü tadı damağımızda kalır.”

Kategori 8: “Hız ve Özgürlükle İlişkilendirilen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 3 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile güvercin (1), leopar (1), çita (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi leopar gibidir. Çünkü bedenimiz gelişir ise hızlı ve çevik oluruz.”

“Beden eğitimi çita gibidir. Çünkü koşarız.”

“Beden eğitimi güvercin gibidir. Çünkü derste özgürce davranabiliriz.”

Kategori 9: “Kuralcı Olarak Görülen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 3 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile disiplin(1), asker (1), odun (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi disiplin gibidir. Çünkü disiplini öğretir.”

Kategori 10: “Gereksiz Olarak Görülen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 2 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile Serbest Etkinlik (1), Boş Ders (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi serbest etkinlik gibidir. Çünkü hep serbest kalırız.”

“Beden eğitimi boş ders gibidir. Çünkü hep oynarız.”

Tablo.4.5. Ortaokul 7.Sınıf Öğrencilerinin “ Beden Eğitimi” Kavramına Yönelik Geliştirdikleri Metafor Kategorileri

Kategoriler	Metafor Adları	Metafor Sayısı	Metafor Frekansı
Tabiatla İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Hayat (21), Su (8), Ağaç (3), Çiçek (3), Dere (1), Hava (1), Deniz (1), Yıldız (1)	8	39
Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi	Spor (25), Olimpiyat (2), Messi (1), Top (1), Spor Merkezi (1), NBA (1), Eşofman (1), Yüzme (1)	8	33
Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi	Sağlık (4), Uyku (3), Banyo (3), Kalp (3), Kan (2), Vücudu Dinlendirmek (1), Rahatlık (1), Sağlıklı Yaşam (1), Nefes Almak (1), Deşarj (1), Sağlık Durumu (1), Şifa (1), Sağlık Kaynağı (1), Rahatlama Seansı (1), Sağlıklı İnsan(1)	15	25
Zevk Olarak Beden Eğitimi	Eğlence (4), Neşe Kaynağı (2), Hayal (2), Kardeş (2), Roman Okumak (1), Dışarıda Gezmek (1), Apaçi Dansı (1), Facebook(1),	8	14
Çocukluğu Yaşayış Olarak Beden Eğitimi	Oyun (12), Çocukluk (4) Oyun Parkı (1), Oyun Alanı (1), Oyun Türü (1)	5	19
Gereksiz Olarak Görülen Beden Eğitimi	Boş Ders (9), Serbest Kalmak (1), Teneffüs (1)	3	11
Besin Kaynaklarıyla Özdeşleştirilen Beden Eğitimi	Meyve (2), Çilek (1), Çikolata (1), Limon (1), Mantar (1)	5	6
Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi	Özgürlük (3), Dejavu (1), Hayatta Kalmak (1)	3	5
Sınavlar ve Kurallarla İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Yazılı (1), SBS (1), Askeri Kamp (1)	3	3
Nesnelerle İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Lastik (1), Kitap (1), Ev (1)	3	3

Çalışmaya katılan 7.Sınıf öğrencilerinin geliştirdikleri metaforlar ortak özellikleri bakımından on kavramsal kategori altında toplanmıştır.

Bu kategoriler; “tabiatla ilişkilendirilen beden eğitimi”, “Spor faaliyeti olarak beden eğitimi”, “sağlık ve huzur kaynağı olarak beden eğitimi”, “zevk olarak beden

eğitimi”, “çocukluğu yaşayış olarak beden eğitimi”, “gereksiz olarak görölen beden eğitimi”, “besin kaynaklarıyla özdeşleştirilen beden eğitimi”, “değer ve duyguların ifadesi olarak beden eğitimi”, “sınavlar ve kurallarla ilişkilendirilen beden eğitimi”, “nesnelere ilişkilendirilen beden eğitimi” şeklinde belirlenmiştir (Tablo.4.5).

Her metafor katılan 7. sınıf öğrencilerinin yaptıkları açıklamalar kapsamında metaforun kaynağından atfedilen düşünce kapsamında gruplandırıldı.

Kategori 1: “Tabiatla İlişkilendirilen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 8 metafordan oluştuğu görölmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile hayat (21), su (8), ağaç (3), çiçek (3), dere (1), hava (1), deniz (1), yıldız (1) şeklinindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi hayat gibidir. Çünkü her zaman vardır.”

“Beden eğitimi deniz gibidir. Çünkü sakinleştirir, huzur verir.”

“Beden eğitimi ağaç gibidir. Çünkü spor dalları ağacın dalı gibidir.”

Kategori 2: “Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 8 metafordan oluştuğu görölmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile spor (25), olimpiyatlar (2), Messi (1),top (1), spor merkezi (1), NBA (1), eşofman (1), yüzme (1) şeklinindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi spor gibidir. Çünkü insanlar spor ile ilgilenir.”

“Beden eğitimi olimpiyat gibidir. Çünkü ilkesi spordur.”

“Beden eğitimi NBA gibidir. Çünkü en yükseğe ulaşmaktır.”

Kategori 3: “Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 15 metafordan oluştuğu görölmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile sağlık (4), uyku (3), banyo (3), kalp (3), kan (2), vücudu dinlendirmek (1), rahatlık (1),

sağlıklı yaşam (1), nefes almak (1), deşarj (1), sağlık durumu (1), şifa (1), sağlık kaynağı (1), rahatlama seansı (1), sağlıklı insan (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi sağlıklı yaşam gibidir. Çünkü hayatın tümüdür.”

“Beden eğitimi nefes almak gibidir. Çünkü hayata spor ile tutunabiliriz.”

“Beden eğitimi rahatlama seansı gibidir. Çünkü ders rahatlatır.”

Kategori 4: “Zevk Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 8 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile eğlence (4), neşe kaynağı (2), hayal (2), kardeş (2), roman okumak (1), dışarıda gezmek (1), apaçi dansı (1), facebook (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi eğlence gibidir. Çünkü arkadaşlarımızla eğleniriz.”

“Beden eğitimi hayal gibidir. Çünkü hayal gibi eğlencelidir.”

“Beden eğitimi facebook gibidir. Çünkü zaman geçirme yeridir.”

Kategori 5: “Çocukluğu Yaşayış Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 5 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile oyun (12), çocukluk (4), oyun parkı (1), oyun alanı (1), oyun türü (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi oyun alanı gibidir. Çünkü serbest oluruz.”

“Beden eğitimi oyun parkı gibidir. Çünkü çok eğlendirir.”

Kategori 6: “Gereksiz Olarak Görülen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 3 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların

frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile boş ders (9), serbest kalmak (1), teneffüs (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi teneffüs gibidir. Çünkü oynarız.”

“Beden eğitimi serbest kalma gibidir. Çünkü önemsizdir.”

“Beden eğitimi boş ders gibidir. Çünkü sadece mutlu eder.”

Kategori 7: “Besin Kaynaklarıyla Özdeşleştirilen Beden Eğitimi”

kategorisinin toplam 5 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile meyve(2), çilek (1), çikolata (1), limon (1), mantar (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi meyve gibidir. Çünkü zamanla olgunlaşır.”

“Beden eğitimi limon gibidir. Çünkü insanın ağzı sulanır.”

“Beden eğitimi çilek gibidir. Çünkü tadına doyum olmaz.”

Kategori 8: “Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi”

kategorisinin toplam 3 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile özgürlük (3), dejavu (1), hayatta kalmak (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi özgürlük gibidir. Çünkü rahatlık ve huzur verir.”

“Beden eğitimi dejavu gibidir. Çünkü tekrarlanır.”

Kategori 9: “Sınavlar ve Kurullarla İlişkilendirilen Beden Eğitimi ”

kategorisinin toplam 3 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile yazılı (1), SBS (1), askeri kamp (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi askeri kamp gibidir. Çünkü disiplinli bir derstir.”

“Beden eğitimi SBS gibidir. Çünkü geleceğimizi belirler. ”

“Beden eğitimi yazılı gibidir. Çünkü insanı uğraştırır.”

Kategori 10: “Nesnelerle İlişkilendirilen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 3 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile lastik (1), kitap (1), ev (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi ev gibidir. Çünkü bölümleri vardır.”

“Beden eğitimi kitap gibidir. Çünkü bilgili bir derstir.”

“Beden eğitimi lastik gibidir. Çünkü derste her şekle girilir.”

Tablo.4.6. Ortaokul 8.Sınıf Öğrencilerinin “ Beden Eğitimi” Kavramına Yönelik Geliştirdikleri Metafor Kategorileri

Kategoriler	Metafor Adları	Metafor Sayısı	Metafor Frekansı
Tabiatla İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Hayat (24), Su (19), Ağaç (9), Çiçek (6), Bitki (4), Soluduğumuz Hava (3), Doğa (2), Temiz Hava (1), Fidan (1), Yeni Açmış Bitki (1), Canlı (1), Yeşeren Ağaç (1), Kuş (1), Arılar (1)	14	74
Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi	Sağlık (10),Uyku (1), Klasik Müzik (1), Hareket Etmek (1), Doktor (1), Sağlıklı Yaşam (1), Hastane (1), Kalp (1), Şifa (1), Eczane (1), Dinlendirici Müzik (1), Huzur Verici (1), Terapi (1), Rahatlama Hissi (1), Balıkları İzlemek (1), Sağlık Kurumu (1)	16	25
Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi	Özgürlük (2), Ana (2), Barış (1), Teknoloji (1), Dünya Dili (1), Büyüme (1), Uçmak (1), Kişisel Gelişim (1), İnsanlar (1), İnsan Vücudu (1)	10	12
Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi	Spor (2), Yarış (2), Futbol (1), Voleybol (1), Basketbol (1), Top Oynamak (1), Spor Salonu (1), Antrenman (1)	8	10
Besin Kaynaklarıyla Özdeşleştirilen Beden Eğitimi	Şeker (3), Besin (2), Beslenme (1), Çikolata (1), Dengeli Beslenme (1), Bisküvi (1)	6	9
Nesnelerle İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Kalem (2), Harita (1), Lastik (1), Araba Teker (1), Küpe (1), Elbise (1), Kitap (1), Ev (1)	8	9
Zevk Olarak Beden Eğitimi	Eğlence (1), Araba Sürmek (1), Müzik (1), Parti (1)	4	4
Çocukluğu Yaşayış Olarak Beden Eğitimi	Oyun (4), Oyun Alanı (1), Lunapark (1),	3	6
Sevgi İfadeleriyle Beden Eğitimi	Aşk (1), Dünyanın 8.Harikası (1), Sevgi (1), Bayan (1), Şarap (1),	5	5
Gereksiz Olarak Görülen Beden Eğitimi	Boş Ders (4)	1	4
Zaman Kavramalarıyla Beden Eğitimi	Saat (2), Saniye (1)	2	3
Sevilmeyiş İfadeleriyle Beden Eğitimi	İşkence (2), Kaktüs (1)	2	3

Çalışmaya katılan 8. sınıf öğrencilerinin geliştirdikleri metaforlar ortak özellikleri bakımından on iki kavramsal kategori altında toplanmıştır.

Bu kategoriler; “tabiatla ilişkilendirilen beden eğitimi”, “sağlık ve huzur kaynağı olarak beden eğitimi”, değer ve duyguların ifadesi olarak beden eğitimi”, “Spor faaliyeti olarak beden eğitimi”, “besin kaynaklarıyla özdeşleştirilen beden eğitimi”, “nesnelere ilişkilendirilen beden eğitimi”, “zevk olarak beden eğitimi”, “çocukluğu yaşayış olarak beden eğitimi”, “sevgi ifadeleriyle beden eğitimi”, “gereksiz olarak görülen beden eğitimi”, “zaman kavramalarıyla beden eğitimi”, “sevilmeyiş ifadeleriyle beden eğitimi” şeklinde belirlenmiştir (Tablo.4.7).

Her metafor katılan 8.Sınıf öğrencilerinin yaptıkları açıklamalar kapsamında metaforun kaynağından atfedilen düşünce kapsamında gruplandırıldı.

Kategori 1: Tablo.4.6. incelendiğinde “**Tabiatla İlişkilendirilen Beden Eğitimi**” kategorisinin toplam 14 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile hayat (24), su (19), ağaç (9), çiçek (6), bitki (4), soluduğumuz hava (3), doğa (2), temiz hava (1), fidan (1), yeni açmış bitki (1), canlı (1), yeşeren ağaç (1), kuş (1), arılar (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi ağaç gibidir. Çünkü ağaç yaşken eğilir.”

“Beden eğitimi su gibidir. Çünkü akıp gider.”

“Beden eğitimi arılar gibidir. Çünkü çok hareketlidir.”

Kategori 2: “**Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi**” kategorisinin toplam 16 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile sağlık (10), uyku (1), klasik müzik (1), hareket etmek(1), doktor (1), sağlıklı yaşam (1), hastane (1), kalp (1), şifa (1), eczane (1), dinlendirici müzik (1), huzur verici (1), terapi (1), rahatlama hissi (1), balıkları izlemek (1), sağlık kurumu (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi terapi gibidir. Çünkü insanı motive eder.”

“Beden eğitimi doktor gibidir. Çünkü bizi sağlıklı bir vücuda kavuşturur.”

“Beden eğitimi eczane gibidir. Çünkü hastalıklardan korur.”

Kategori 3: “Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi”

kategorisinin toplam 10 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile özgürlük (2), ana (2), barış (1), teknoloji (1), dünya dili (1), büyüme (1), uçmak (1), kişisel gelişim (1), insanlar (1), insan vücudu (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi kişisel gelişim gibidir. Çünkü bedenimizi eğitir.”

“Beden eğitimi uçmak gibidir. Çünkü süreklilik ister.”

“Beden eğitimi teknoloji gibidir. Çünkü her geçen gün ilerler.”

Kategori 4: “Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi”

kategorisinin toplam 8 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile spor (2), yarış (2), futbol (1), voleybol (1), basketbol (1), top oynamak (1), spor salonu (1), antrenman (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi antrenman gibidir. Çünkü hep koşarız.”

“Beden eğitimi spor salonu gibidir. Çünkü bu derste verdiğim kiloları ancak spor salonunda verebilirim.”

Kategori 5: “Besin Kaynaklarıyla Özdeşleştirilen Beden Eğitimi”

kategorisinin toplam 6 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile şeker

(3), besin (2), beslenme (1), okolata (1), dengeli beslenme (1), bisküvi (1) eklinindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi besin gibidir. Çünkü sağlıklı yaşatır.”

“Beden eğitimi okolata gibidir. Çünkü asla vazgeçmem.”

“Beden eğitimi şeker gibidir. Çünkü tatlı ve eğlencelidir.”

Kategori 6: “Nesnelerle İlişkilendirilen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 8 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile kalem (2), harita (1), lastik (1), araba tekeri (1), küpe (1), elbise (1), kitap (1), ev (1) eklinindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi kalem gibidir. Çünkü sürekli hareket eder.”

“Beden eğitimi harita gibidir. Çünkü keşfettikçe gelişir.”

“Beden eğitimi araba tekeri gibidir. Çünkü yaşamımızın devamında en etkili etkindir.”

Kategori 7: “Zevk Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 4 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile eğlence (1), araba sürmek (1), müzik (1), parti (1) eklinindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi parti gibidir. Çünkü okul forması dışında rahat bir kıyafet giyilir.”

“Beden eğitimi araba sürmek gibidir. Çünkü zevklidir.”

Kategori 8: “Çocukluğu Yaşayış Olarak Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 3 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile oyun (4), oyun alanı (1), lunapark (1), şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi oyun gibidir. Çünkü bitince üzülürüm.”

“Beden eğitimi oyun alanı gibidir. Çünkü girince çıkmak istemeyiz.”

Kategori 9: “Sevgi İfadeleriyle Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 5 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile aşk (1), dünyanın 8. harikası (1), sevgi (1), bayan (1), şarap (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi aşk gibidir. Çünkü sevdikçe güzelleşir.”

“Beden eğitimi şarap gibidir. Çünkü yıllar ilerledikçe güzelleşir.”

Kategori 10: “Gereksiz Olarak Görülen Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 1 metafordan oluştuğu görülmektedir. bu kategoride bulunan metafor ve frekansı boş ders (4) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi boş ders gibidir. Çünkü bir şey yapılmaz.”

Kategori 11: “Zaman Kavramlarıyla Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 2 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile saat (2), saniye (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriyi oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi saat gibidir. Çünkü her harekette bir parça işler.”

“Beden eğitimi saniye gibidir. Çünkü çok çabuk geçer.”

Kategori 12: “Sevilmeyiş İfadeleriyle Beden Eğitimi” kategorisinin toplam 2 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılanlar sırası ile işkence (2), kaktüs (1) şeklindedir.

Aşağıda, bu kategoriye oluşturan bazı katılımcı ifadeleri verilmiştir.

“Beden eğitimi işkence gibidir. Çünkü çok sıkıcıdır.”

“Beden eğitimi kaktüs gibidir. Çünkü içine giren çıkamaz.”

Tablo.4.7. Ortaokul 6-7-8 Sınıf Öğrencilerinin En Sık Kullandıkları Metaforların Sınıflara Göre Dağılımı

6.Sınıf		7.Sınıf		8.Sınıf	
Oluşturulan Metafor	f	Oluşturulan Metafor	f	Oluşturulan Metafor	f
1) Spor	32	1) Spor	25	1) Hayat	24
2) Oyun	16	2) Hayat	21	2) Su	19
3) Eğlence	12	3) Oyun	12	3) Sağlık	10
4) Koşu	9	4) Boş Ders	9	4) Ağaç	9
5) Hayat	7	5) Su	8	5) Çiçek	6
6)Sağlıklı Yaşam	6	6) Sağlık	4	6) Bitki	4
7) Su	5	7)Eğlence	4	7) Oyun	4
8) Sağlık	5	8) Çocukluk	4	8) Boş Ders	4
9) Çiçek	4	9) Özgürlük	3	9) Soluduğumuz Hava	3
10) Müzik	3	10) Ağaç	3	10) Şeker	3
11) Ayakkabı	3	11) Banyo	3	11) Yarış	2
12) Alıştırma	3	12) Uyku	3	12) Özgürlük	2
13) Boş Ders	2	13) Çiçek	3	13) Ana	2
14) Canlı	2	14) Kalp	3	14) Kalem	2
15) Doğa	2	15) Neşe Kaynağı	2	15) İşkence	2
16) Şeker	2	16) Kan	2	16) Spor	2
17) Lunapark	2	17) Hayal	2	17) Besin	2
18) Rahatlatıcı Faaliyet	2	18) Kardeş	2	18) Saat	2
19) Ağaç	2	19) Meyve	2	19) Doğa	2
20) Aksiyon	2	20) Olimpiyat	2	20) Futbol	1

Tablo.4.7.’ ye bakıldığında 6-7 ve 8. sınıf öğrencilerinin çağrışım yaptıkları ilk 20 metafor görülmektedir. Buna göre “ spor, oyun, eğlence, koşu, hayat, sağlıklı yaşam, su, sağlık, çiçek, müzik, ayakkabı, alıştırma, boş ders, canlı, doğa, şeker,

lunapark, rahatlatıcı bir faaliyet, ağaç, aksiyon ” metaforları 6. sınıf öğrencileri tarafından söylenmiştir.

7. sınıf öğrencileri “spor, hayat, oyun, boş ders, su, sağlık, eğlence, banyo, özgürlük, ağaç, çocukluk, uyku, çiçek, neşe kaynağı, kalp, kan, hayal, kardeş, meyve ve olimpiyat” metaforlarını söylemişlerdir.

8. sınıf öğrencileri tarafından üretilen “hayat, su, sağlık, ağaç, çiçek, bitki, oyun, soluduğumuz hava, boş ders, şeker, yarış, özgürlük, ana, kalem, işkence, spor, besin, büyüme, futbol ve doğa” metaforlarını söylemişlerdir.

Tablo.4.8. Ortaokul 6-7-8 Sınıf Öğrencilerinin “Beden Eğitimi” Kavramına Yönelik Kategori Olarak Geliştirdikleri Metaforlar

Kategoriler	En Sık Geliştirilen Metafor (f)	Geliştirilen Metafor Sayısı
Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi	Spor (59), Koşu (9), Ayakkabı (3) Alıştırma (3) Yarış (2) Olimpiyat (2)	26
Tabiatla İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Hayat (52), Su (32), Ağaç (14), Çiçek (13), Bitki (5)	18
Çocukluğu Yaşayış Olarak Beden Eğitimi	Oyun (31), Çocukluk (4), Oyun Parkı (2), Oyun Alanı (2) Lunapark (2)	9
Zevk Olarak Beden Eğitimi	Eğlence (17), Müzik (4), Neşe Kaynağı (2), Hayal (2), Kardeş (2)	15
Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi	Sağlık(19), Sağlıklı Yaşam (8), Uyku (4), Kalp (4) Banyo (3)	30
Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi	Özgürlük (5),Ana (2), Ömür Çizgisi (1), Hayatın Anlamı (1)	21
Besin Kaynaklarıyla Özdeşleştirilen Beden Eğitimi	Şeker (5), Meyve (2), Çikolata (2)	12
Hız ve Özgürlükle İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Güvercin (1),Leopar (1), Çita (1)	3
Kuralcı Olarak Görülen Beden Eğitimi	Disiplin(1), Asker (1), Odun (1)	3
Gereksiz Olarak Görülen Beden Eğitimi	Boş Ders (14), Serbest Etkinlik (1)	4
Sınavlar ve Kurallarla İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Yazılı(1),SBS(1), Askeri Kamp (1)	3
Nesnelerle İlişkilendirilen Beden Eğitimi	Lastik (2),Kitap (2), Ev (2)	8
Sevgi İfadeleriyle Beden Eğitimi	Aşk (1),Dünyanın 8. Harikası (1), Sevgi (1), Bayan (1)	5
Zaman Kavramları ile Beden Eğitimi	Saat (2),Saniye (1)	2
Sevilmeyiş İfadeleriyle Beden Eğitimi	İşkence (2),Kaktüs(1)	2

Tablo.4.8. incelendiğinde 6-7-8. Sınıf Öğrencilerinin “ Beden Eğitimi” kavramına yönelik en sık geliştirdikleri metaforlar kategoriler bazında incelendiğinde;

“Spor faaliyeti olarak beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 26 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar spor (59),koşu (9), ayakkabı (3), alıştırma (3),yarış (2), olimpiyat (2) olarak gözükmektedir.

“Tabiatla ilişkilendirilen beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 18 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise hayat (52), su (32), ağaç (14), çiçek (13) olarak gözükmektedir.

“Çocukluğu yaşayış olarak beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 9 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise oyun (31), çocukluk (4), oyun parkı (2), oyun alanı (2), lunapark (2) olarak gözükmektedir.

“Zevk olarak beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 15 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise eğlence (17),müzik (4), neşe kaynağı (2), hayal (2), kardeş (2) olarak gözükmektedir.

“Sağlık ve huzur kaynağı olarak beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 30 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise sağlık (19), sağlıklı yaşam (8), uyku (4), kalp (4), banyo (3) olarak gözükmektedir.

“Değer ve duygular olarak beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 21 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise özgürlük (5), ana (2) olarak gözükmektedir.

“Besin kaynakları ile özdeşleşen beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 12 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise şeker (5), meyve (2), çikolata (2) olarak gözükmektedir.

“Hız ve özgürlükle ilişkilendirilen beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 3 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise güvercin (1), leopar (1), çita (1) olarak gözükmektedir.

“Kuralcı olarak görülen beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 3 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise disiplin (1), asker (1), odun (1) olarak gözükmektedir.

“Gereksiz olarak görülen beden eğitimi” kategorisi altında öğrenciler 4 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metafor ise boş ders (14), serbest etkinlik (1) olarak gözükmektedir.

“Sınavlar ve kurallarla ilişkilendirilen beden eğitimi ”kategorisi altında öğrenciler 3 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise yazılı(1), SBS (1), askeri kamp (1) olarak gözükmektedir.

“Nesnelerle ilişkilendirilen beden eğitimi ”kategorisi altında öğrenciler 8 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise lastik (2), kitap (2), ev (2) olarak gözükmektedir.

“Sevgi ifadeleriyle beden eğitimi ”kategorisi altında öğrenciler 5 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise aşk (1), dünyanın 8. harikası (1), sevgi (1), bayan (1) olarak gözükmektedir.

“Zaman kavramları ile beden eğitimi ”kategorisi altında öğrenciler 2 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise saat (1), saniye (1) olarak gözükmektedir.

“Sevilmeyiş ifadeleriyle beden eğitimi ”kategorisi altında öğrenciler 2 metafor geliştirmişlerdir. Öğrencilerin en yüksek düzeyde benzetim yaptığı metaforlar ise işkence (2), kaktüs(1) olarak gözükmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Metafor ile ilgili birçok çalışma olmasına rağmen beden eğitimi ve spor alanında yapılan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Beden eğitimi ve spor alanında yapılan bu ilk araştırmadaki çalışma grubunda bulunan ortaokul öğrencileri “*Beden Eğitimi*” kavramına yönelik 6. sınıflar altmış (60), 7. sınıflar altmış bir (61), 8. sınıflar yetmiş dokuz (79) farklı metafor üretmişlerdir.

“*Beden Eğitimi*” kavramı için ortaokul öğrencileri; spor, hayat, su, çiçek, doğa, bitki, oyun, lunapark, yapboz, eğlence, müzik, delilik, sağlıklı yaşam, fiziksel eğitim, ömür çizgisi, hayatın anlamı, okulun anlamı, bağımlılık, temizlik, mutluluk, güvercin, leopar, disiplin, deşarj, rahatlama seansı, roman okumak, meyve, çikolata, özgürlük, yeni açmış bitki, terapi, balıkları izlemek, dünyanın 8. harikası gibi birbirinden farklı metaforları kullanmışlardır.

Ortaokul öğrencilerinin *Beden Eğitimi*” kavramı için oluşturdukları metaforların sıklık değerine bakıldığında (Tablo.4.8) “spor (59), hayat (52), su (32), oyun (31), sağlık (19), eğlence (17), ağaç (14), boş ders (14), çiçek (13), koşu (9) en sık tekrar edilen metaforlardır. Öğrencilerin beden eğitimi ile sporu bütünleştirdikleri, hayatın anlamı olarak gördükleri, yaşam boyu sağlık için su gibi gereksimin olduğunu kavradıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca yaşları itibariyle eğlence ve oyun olarak sevdikleri düşünülmektedir.

Sosyal medyada ve internet üzerinde beden eğitimi ile ilgili yapılan taramalarda kişilerin beden eğitimi dersi ile ilgili yaptığı birçok eleştirilere rastlanmasına rağmen, araştırmada oldukça az olumsuz metaforlara rastlanması, son yıllarda beden eğitimi ve spor öğretmeni atama sayısının artmasıyla branş öğretmenlerinin derslere girmesinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak ortaokul öğrencilerinin, beden eğitiminin önemi anladıkları, hayatla, sağlıkla, zevkle, huzur, psikoloji ve gelişim ile ilişkisini kavradıkları düşünülmektedir.

Çalışmadan elde edilen bulgularda gösteriyor ki, beden eğitimi dersinin sevilmesi konusunda öğretmenler metaforlardan yararlanabilir.

Araştırmada ortaya çıkan bulgular doğrultusunda şu *öneriler* geliştirilmiştir:

Metaforlar, ortaokul öğrencilerinin “ *Beden Eğitimi* ” kavramına ilişkin sahip oldukları algıları anlamada, açığa çıkarmada ve açıklamada güçlü birer araştırma aracı olarak kullanılabilir.

Daha genişletilerek yapılacak çalışmalardan elde edilecek bulgular; beden eğitimi öğretmenleri, öğretim elemanları ve lisans öğrencilerine bir bakış açısı kazandırabilir.

Bu araştırmada ortaya çıkan metaforlar, metafor listeleri ya da değişik ölçekler hazırlayacak araştırmacılar için kaynak olarak faydalı olabilir.

Benzer şekilde bir araştırmada, beden eğitimi öğretmenleri, lise öğrencileri, okul yöneticileri, veliler ve sporcular dahil edilerek yapılabilir.

Öğretim programları hazırlanırken bu tür çalışmalar (diğer dersler ve bazı kavram ya da olgular) periyodik olarak yapılabilir.

Çalışma genişletilerek yapılır ise; metaforlar, diğer branş öğretmenlerinin beden eğitimi dersine ve öğrenciye olan yaklaşımlarını daha olumlu bir tutuma getirebilir.

Çocukların bilişsel ve duyuşsal olarak beden eğitimine ilgilerinin arttırılmasında ve motivasyon sağlamada metaforlar kullanılabilir.

Boş ders metaforu ise üzücü ve düşündürücüdür. Buradan anlaşılacağı üzere öğretmenlerin yıllık programa uyması, olumsuz düşüncelerin ortadan kalkması, tüm öğrencilerin spor yapma alışkanlığı kazanması, sağlıklı bireylerin yetişmesi, beden eğitimi ve sporun önleyici hekimlikte kullanılması, hareketsiz yaşamda oluşabilecek olumsuzlukların ortadan kalkması açısından önemlidir.

6. KAYNAKÇA

AFACAN Ö (2011) “Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının “Fen” ve “Fen ve Teknoloji Öğretmeni” Kavramlarına Yönelik Metafor Durumları”, e-Journal of New World Sciences Academy, Volume: 6, Number: 1, s.1242-1254.

ALPASLAN S (2007) “Sanayi ve Bilgi Toplumu Yönetim Metaforlarının Karşılaştırılması”, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Sakarya, s.39

ARSLAN M M ve Bayrakçı M (2006) "Metaforik Düşünme Ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi." *Millî Eğitim* 35.171 (2006): 100-108.

AYDIN F (2010)“Ortaöğretim Öğrencilerinin Coğrafya Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri”,10(3), Yaz, s.1293-1322.

BEŞKARDEŞ S (2007) “Üstün Zekâlı Ve Özel Yetenekli Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Öğretiminde Metafor Sisteminin Uygulanması”, Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Afyon, s.47-48.

ÇAKICI A ve İSLAMOĞLU E A(2012) “Akademisyenlerin Fakülte ve Yüksekokul Yöneticilerine İlişkin Algılarının Metaforla Analizi”, Cag University Journal of Social Sciences, 9(2),s.77-100.

ÇALIŞKAN N (2009) “Kavramsal Anahtar Modeliyle İki Dilli Çocuklara Metafor Ve Deyim Öğretimi”, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara, s.25-26

CERİT Y (2008) “Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci”, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6 (4);s.693-712.

ÇELİKTEN M (2006) “Kültür ve Öğretmen Metaforları”, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı: 21 Yıl: 2006/2, s. 269-283*

DÖŞ İ (2010) “Aday Öğretmenlerin Müfettişlik Kavramına İlişkin Metafor Algıları”, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(3), s.607 -629.

ERDEM F ve ŞATIR Ç (2000) “Farklı Örgütlerde Kültürel Yapının Metaforlarla Analizi”, *VIII. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi, s. 25-27.*

GİRMEN P (2007) “İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları”, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı Eskişehir, s. 9-21.

GÜRBÜZ O ve GÜNDÜZ M (2006) “Eğitim Fakültelerini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt VIII Sayı 2, Afyonkarahisar, s.293-311*

GÜVEN B ve GÜVEN S (2009) "İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Metafor Oluşturma Becerilerine İlişkin Nicel Bir İnceleme" *Kastamonu Eğitim Dergisi,17.2,s. 503-512.*

İBRET Ü ve AYDINÖZÜ D (2011) “İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin “Dünya” Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar”, *Cilt:19 No:1Kastamonu Eğitim Dergisi* 85-102.

İNAM Ö(2008) “Televizyon Reklamlarında Metafor Kullanımı”, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Reklamcılık ve Halkla İlişkiler Anabilim Dalı Eskişehir, s. 44-47.

KARAIMAK Ö ve GÜLOĞLU B (2012) “Metafor: Danışan ve Psikolojik Danışman Arasındaki Köprü”, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4.37,s.122-135.

KUTLUAY F (2009) “Ütopyalarda Metafor, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü”, Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Van, s.3-12.

LAKOFF G and JOHNSON M (2005) “Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil”, Paradigma Yayınları, Çeviren: Demir G Y, İstanbul, s.25.

MERDİVAN E (2007) “Farklı Metafor Kullanımlarının Hipermetin Öğrenimine Etkileri”, 2007, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Ana Bilim Dalı, Yüksek lisans Tezi, İstanbul, s. 22-25

OCAK G ve GÜNDÜZ M (2006) “Eğitim Fakültesini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması”, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (2), s. 293-309

OĞUZ A (2005) “Öğretmen Eğitim Programlarında Metafor Kullanma”, Ed.: H. Kıran, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Kitabı, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli, s. 582-588.

OĞUZ E, YILMAZ K ve TAŞTAN M (2007) “İlköğretim Denetmenlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Denetim İnançları”, Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 17,s. 39-51

PERRY C and M. COOPER (2001) "Metaphors Are Good Mirrors: Reflecting on Change for Teacher Educators, Reflective ve Practice, 2(1), 45.

POLAT S (2010) “İlköğretim 6-7 Sınıf Öğrencilerinin Matematik Kavramına İlişkin Kullandıkları Metaforlar ”Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, , Yüksek Lisans Tezi, Tokat, S. 47-49

SABAN A (2004) “Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(2), s.131-155.

SABAN A (2008) “Okula İlişkin Metaforlar”, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, s.459-496.

SALMAN Y (2003) “Dilin Düş Evreni: Eğretileme”, Kitaplık Dergisi, Yapı Kredi Yayınları, Sayı. 65, Ekim, İstanbul, s.53-54.

SUMMER D (1998) “Metaphor And Art History”, *Encyclopedia Of Aesthetics*, C.3, Haz. Michel Kelly, New York, Oxford University Press, s.219. Akt. Yılmaz, Ç (2007) “Derrida’nın Metafor Kullanımı”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s.18.

TDK, (2005) “Türkçe Sözlük”, Tdk Yayınları: Ankara.s.1359

TOMPKINS P and LAWLEY J (2002) “Themagic of Metaphor”, *The Caroline Newsletter*, March.s.4

TÜRKER M (2009) “Mevlana’nın Mesnevi’sinde Metaforun Yeri”, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Din Bilimleri Anabilim Dalı, Van, s.19

YAZICI N (2012) “Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden Mezun Öğretmen Adayların “Edebiyat” Hakkındaki Metaforları”, Millî Eğitim Dergisi, Sayı. 193, Kış, s.106-114.

YILDIRIM A ve ŞİMŞEK H (2011) “*Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*”, Seçkin Yayıncılık, Ankara. s.72-207

7.EKLER

Ek.1.

Sevgili Öğrenciler, bu araştırmada, ortaokul öğrencilerin beden eğitime ilişkin metaforlarını belirleme amaçlanmıştır. Bu nedenle aşağıdaki ibareyi kullanarak ve sadece tek bir metafor üzerinde yoğunlaşarak konu ile ilgili düşüncenizi lütfen yazınız. Araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Görkem Durmuşoğlu SOFİ
Yüksek Lisans Öğrencisi

Yaşınız:

Cinsiyetiniz:

Sınıfınız:

Okulunuz:

“Beden Eğitimi ..... Gibidir. Çünkü .....”

8. ÖZGEÇMİŞ

21.05.1989'da Kırıkkale'de doğdu. İlköğretim ve lise eğitimini Kırıkkale'de yaptı. 2006 yılında Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği programında lisans eğitimine başladı. 2010 yılında mezun oldu. Aynı yıl Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı' nda Yüksek Lisans Eğitimine başladı. 2012 yılında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni olarak Samsun' a, 2013 yılında Kırıkkale' ye atandı.